Sayı – 14

Harp Mecmuası

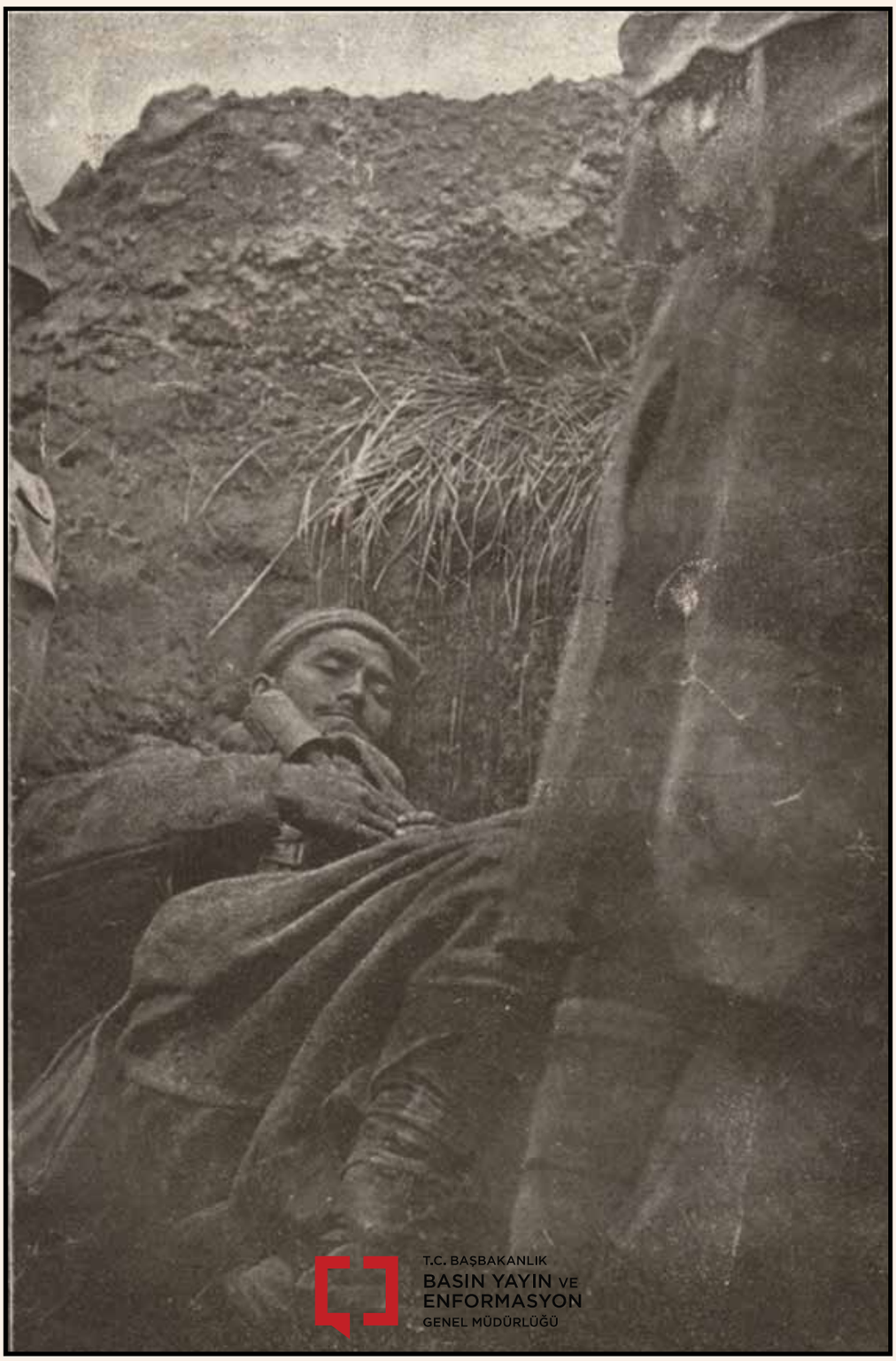
Yıl – 1

Teşrinisani 1332 **Fiyatı: 1 kuruş** **Safer 1335**

İdârehâne: İstanbul – Cağaloğlu
Kapalıfurun Sokağı numro 6
(Telefon 1854)

On beş günde bir çıkar asker ve
muharebeden bahs eder risale-i musavvere

İstanbul ve vilayât için posta
ücreti de dahil olduğu halde bir
yıllık iştirak bedeli **25** kuruş

"Galiçya Siperlerinde"

Belki bir saat sonra, dini ve milleti, sevgili halifesi uğruna feda-yı nefs edecek bir neferimiz intikamla yanan sinesinde bombasıyla bir lahza uykuda.

Harp Mecmuası

Teşrinisani, 1332

(Safer 1335)

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE
ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kafkas Cephesi'nin ulu gâzileri: Sahrada bayram namazında, hatibin birlik ve intikam vaazlarını kahramanlara yakışır bir vaz'-ı huşû ile dinlerken

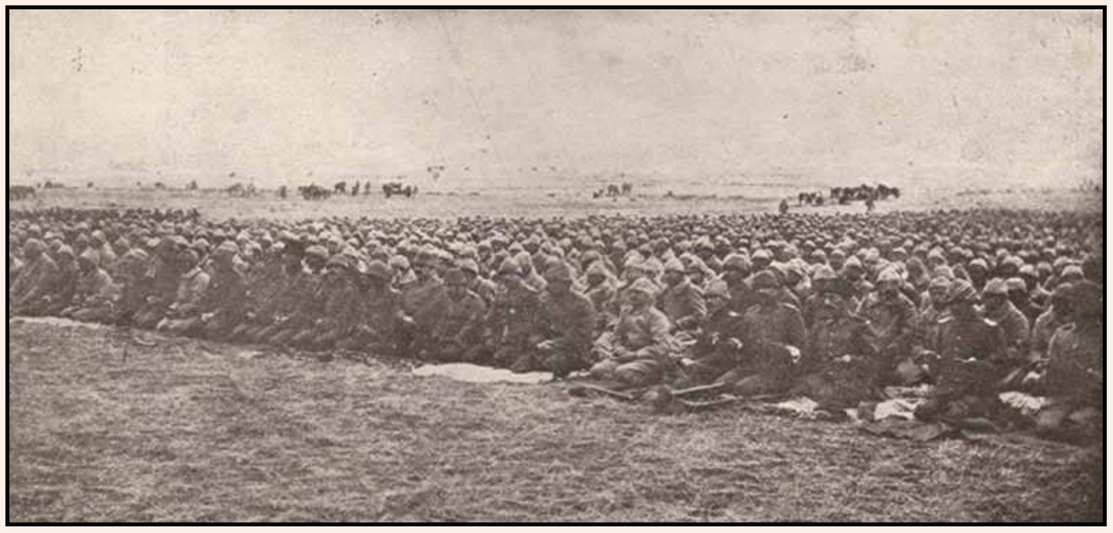
yeni siperin içinde Rusların olduğunu anladık. Biraz daha sürünerek yaklaştık. Birdenbire bombaları fırlattık. Bombalar patlar patlamaz Allah!.. Allah!.. diye hücum ettik. Moskoflardan ölmeyenler kaçtı. Biz de hendeği gözlettik. Sağa döndük. Bir de baktık evin sağında da Moskoflar var. Bir "Allah! Allah!" Hücum" da oraya. Bu sefer süngü ile birkaç Moskof yuvarladık. Oradan da kaçtılar." Bu esnada söze karışıp daha ziyade izahat vermek isteyen. "Benim öldürdüğüm de şu köşede yatan olsa gerektir" diyenler var. Ben, neferi serbest söyletebilmek, ondan bu güzel hakikatleri dinlemek için elimden geleni yaparım. Yalnız, nerede bir düşman sezseler hemen bir "Allah! Allah! Hücûm!" diye sağa sola saldıran bu adamlardaki cevher-i cesâret nedir?

GALİÇYA'DAN ANAVATANA

2

Ben size söz vermiştim ki dün gece bomba baskını yapan Mehmedimizle görüşeceğim ve onların yaptıklarını size yazacağım:

11 Eylül sabahı, baskını yapan bölüğün askerlerini ziyarete gittim. Urfalı bir onbaşıya sordum: "Sen geceki baskında var mıydın?" "Evet Efendim! Dur anlatayım sana!" dedi. Gür bir sesle meraklı bir halde anlatıyordu: "Şu demir yolu bekçi evi yok mu! Oraya yavaş yavaş sokulduk ve yere yattık. Azıcık ortalığı dinledik. Soldaki şu

Namazdan sonra zafer münacatı

قفقاس جبهه‌سنك اولوغازيلرى : صحراده بايرام نمازنده، خطيبك برلك وانتقام وعظلرينى قهرمانلره ياقيشير بروضع خشوع ايله دينلركن

غالیچیادن آنا وطنه

٢

بن سزه سوز ويرمشيدم كه دون كيجه يومبا ياصقيني پايان محدمزله كوروشه‌جكم و اونلرك پايدقلرينى سزه يازه‌جغم :

١٠ ايلول صباحى ياصقيني پايان پاوكك عسكرلرينى زيارته كيتدم. اورفه‌لى پراونباشيى به صوردم. — سن كيجه‌كى ياصقينده‌وارميدك؟.. أوت افندم! طور آكلاتهم سكا !» ديدى.. كور پر سله مرافلى بر حالده آكلاتيوردى: شو دمير يولى بكيى أوى يوقى ! اورايه پاواش پاواش صوقولدق ويره پاندق آزجق اورته‌لنى ديكله‌دك.صوله‌كى شو يكى سيرك ايجنده روسلرك اولديغنى آكلادق بر آز دها سوروه‌رك يافلاشدق ردنيره بومبالرى فيرلاتدق . بومبالر پاطلار پاطلاماز الله الله ! ديه هجوم ايتدك . موسقوفلردن اوله‌نلرى قاچدى . بزده خندكى كوزلتدك صاغه دوندك برده پاقدق أوك صاغنده‌ده موسقوفلر وار . بر « الله! الله! هجوم » ده اورايه بوسفر سونكو ايله بر قاچ موسقوف پووارلادق . اوراداد ده قاچديلر . . . » بو اثناده سوزه قاريشوب، دها زياده ايضاحات ويرمك ايستيين « بم اولديرديكمده شو كوشه‌ده پاتان اولسه كركدر» ديدلر وار . بن نفرى سرپست سويله‌يه‌يلمك اوزره اوكوزل حقيقتلرى ديكله‌مك ايچون المدن كلنى پايدم . پالكز نره‌ده بر دشمن سزمه‌لر هان بر « الله ! الله ! هجوم !» ديه صاغه صوله‌صالديران بو آدملرده‌كى جوهر جسارت نه‌در ؟ . .

نمازدن صكره ظفر مناجاتى

siperin haricine fırlıyor. Ya süngüleyip icabına bakıyor veyahut yakalayıp getiriyor.

Bir Alman zâbiti bu muharebeyi seyrediyormuş. Bizim siperin üzerinde ve ilerisinde siyah kaputlu bazı askerlerin dolaştığını görmüş ve Türklerde siyah kaput olmadığı için, bunları Moskof zannetmiş. Dikkat etmiş, bu siyah kaputlular ilerliyor, bazı kaputluları yakalayıp götürüyor. Hayrette kalmış. Sonra öğrenmiş ki bu siyah kaputlular da Türk'tür jandarmalarımız. Ölümü düşünmeksizin şedîd ateş altında ortaya çıkan bu kahramanları fevkalade bir hayretle taktir ettiği için ertesi günü onları ziyarete gitmiş. Neferler bu yaklaşırken, "Alman! Alman!" deyince bu da "ya! ya!" demiş. Bir müddet onlarla, fakat işaretle müsahebe etmişler. Bir küçük Abdullah hücumda çok ileri gitmiş. Ruslara esir düşmüş. Ruslar elinden tüfeğini almışlar ve bir nefere teslimen bunu geri gönderiyorlarmış. Giderken Rus neferi bir sigara yakmak için durmuş ve yüzünü bizim tarafa çevirmiş. Abdullah "ya ölürüm, ya kurtulurum" demiş, henüz tüfeği içinde kalan bir tek mermisi ile Moskof'u kafasından vurmuş. Tesâdüfen Moskofların ölüleriyle dolu bir siperde yatan mücrûh çavuşunu sırtına alarak kurtulup gelmiştir. Bu küçük Abdullah ikinci bir muharebede mecruh olmuş. Şimdi hastanededir.

Bir gece Avusturya neferlerinden biri nöbet bekleyen bir Türk neferine lâtîfe yapmak ister. Gündüzden göz âşinalığı varmış. Ona güvenir, gider.

Başkumandan vekili ile Şeyhülislam hazretleri ve bazı rical-i hükümet torpidoda Çanakkale'ye doğru kalenin tevsîan ikmal edilen yeni tahkimat haritasını tedkik ederlerken

Bizim Mehmedimiz düşmanın kuvvetini, niyetini anlamak için ona saldırmak lazım geldiğine kanaat hâsıl etmiştir. Bu gece bir iki bölük kuvvetinde ve belki daha fazla Ruslaın bir avuç askerimiz önünde kaçtığını öğrendim. Hatta tarafımızdan büyük bir hücum oluyor zannıyla takviye kıtası geldiğini ve bizimkilerin de çevrilmemek için geri çekildiklerini anladım. Düşman hücumundan bahsederken Afyonkarahisar'ın Paşaköyü'nden Halil İbrahim Çavuş diyor ki: "Sekiz bomba kuşattım. Moskoflar yaklaştı. Bombaları atmaya başladım. Sekiz onunu birden harman gibi serdiriverdim. Ben yaralandım ama yalan olmasın kırk kadar Moskof öldürdüm. Bana bomba taşıyan genç askerler de bu hâli gördüler. Doğrusu ben bu muhârebede ahdimi Moskof'tan aldım."

Moskofların trampete darbeleri süratinde saatlerce devam eden gayet şedîd topçu ateşi altında Allah imanıyla yerinde duran bu büyük askerler şâyan-ı hayret bir soğukkanlılıkla düşmanı bomba mesafesine sokuyor ve sokulanın işini bitiriyor.

Muhârebenin müsâdeme anına mahsus bir kızgınlık var. Bir taraf yerinde sebat ediyor, diğer taraf da mütemâdiyen ilerliyor. İlerleyenler bir taraftan yaralanıp ölüyor. Yine bir kısmı ilerlemekte devam ediyor. Niyet ve maksadında inat eden muhâsımların gözleri hiçbir şeyi görmüyor, o anlarda her türlü tehlikeden âdetâ bîhaberdirler. Bizim Mehmetler çok sokulanlara karşı hemen

Aynı heyet Çanakkale'de yeni tahkimatı ve boğaza vaz' edilen yeni büyük topları ziyaretde

پاش قوماندان وكيلى ايله شيخ الاسلام حضرتلرى و بعض رجال حكومت طورپيدوده چناق قلعه‌يه دوغرو قلعه‌لك توسيعاً اكمال اديلن يكى تحكيمات خريطه‌سى تدقيق ادرلركن

يزم محمدمن دشمنك قوتى ثبتى آكلامق ايچون اوكا صالدىرمق لازم كلدى بكه‌قناعت حاصل اغشدر. بو كيجه بر ايكى بلوك قوشنده و بلكه دها فضله روسلرك برآووج عسكرى اوكرندم . حتى طرفردن بيوك بر هجوم اوليور طبيعله تفويه نطعه‌سى كلديكنى و يزمكيلرك ده جويرلمامك ايچون كرى چكيلدكلرينى آكلادم .

دشمن هجومندن بحث ايدركن اڤيون قره حصارك پاشا كويندن خليل ابراهيم‌چاوش ديبوركه «سكز بومبا قوشاتدم، موسقوفلر يافلاشدى بومبالرى آتمه‌يه باشلادم سكز اوتى بردن خرمن كبى سريرى وبردم بن يارالاندم اما يالانلسون فرق قدر موسقوف اولديردم بكا بومبا طاشيان كنج عسكرلرده بو حالى كوردىلر دوغريسى بن بو محاربه‌ده عهدى موسقوفدن الدم».

موسقوفلرك ترامپته ضربه‌لرى سرعتله ساعتلرجه دوام ايدن غايت شديد طوپچى آتشى آلتنده الله ايعائيله پرنده دوران پوپوك عسكرلر، شايان حيرت بر سوتوق قانيلقله دشمنى بومبا مسافه‌سنه صوقيور وصو. قيلاك ايشنى بيتيرور ..

محاربه‌نك مصادمه آنينه مخصوص بر قيزغينلق وار، بر طرف پرنده ثبات ايديور، ديكر طرفده متعادياً ايلريليه‌يور ايلريليه‌ينلر بر طرفدن يارە . لنوب اولور يىنه بر قسمى ايلريليه‌مكده دوام ايديور . ثبت و مقاومتده ءاد ايدن مخاصملرك كوزلرى هيچ برشى كورميور او آنلرده هردرلو تهلكه‌دن عادتا بى خبردرلر بزم محمدلر چوق صوقولانلره قارشى جان سپرك خارجينه فيرلايور يا سونكولەيوب ايجابنه يافيور وياخود يقالايوب كتيريور .

بر آلمان ضابطى بو محاربه‌يى سير ايديورمش بزم سپرك اوزرنده‌وايلر. يسنده سياه قاپوطلى بعض عسكرلرك دولاشديغنى كورمش وتوركلرده سياه قاپوط اولديغنى ايچون بونلرى موسقوف ظن ايتش دقت ايتش بوسياه قاپوطلىلر ايلريليه‌يور . بوز قاپوطلىلرى يا قالايوب كتيريور حيرتده قالمش .

صكره اوكرنمش كه بو سياه قاپوطلىلرده تورككدر (ژاندارمه‌لرمز) .

أولومى دوشونمكسزين شديد آتش التنده‌اورتەيه چيقان بو قهرمانلرى فوق‌العاده بر حيرتله تقدير ايتديكى ايچون ايرتەسى كونى اونلرى زيارته كيتمش نفرلر بويافلاشيركن « آلمان ! آلمان ! » دينجه بوده « يا ! يا ! » ديمش . . برمدت اونلرله فقط اشارتله مصاحبه ايتمشلر ! .

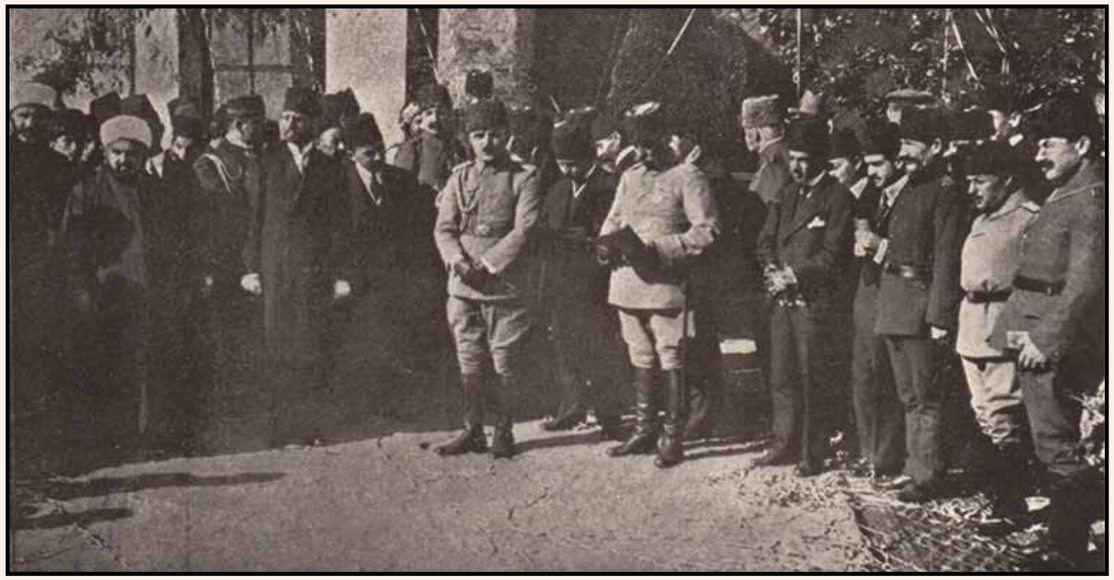
بركوچك عبدالله مجموعه‌ده چوق ايلرلمكى كتمش روسلره اسير دوشمش روسلر الندن تفنكى آلمامشلر وبرنفره تسليماً بونى كرى كوندرييرلرمش كيدركن روس نفرى برچبغاره ياقى ايچون دورمش وبوزنجى بزم طرفه چويرمش عبدالله يا اولوم يا قورتولورم ديمش هنوز تفنكى ايچنده قالان برنك مرميسيله موسقوفى قماسندن وورمش تصادفاً موسقوفلرك اولولريله دولى برسيرده يانان مجرح چاوشى صرتنه آلەرق قورتولوب كلمشدر .

بوكوچك عبدالله ايكنجى برمحاربه‌ده مجروح اولمش شمدى خسته‌خانه‌ده‌در .

بركيجه اوسترليا نفرلرندن برى ، نوبت بكلەين بر تورك نفرينه لطيفه ياپمق ايستر كوندوزدن كوز آشنالق وارمش اوكا كووه‌نير كيدر

هيئت چناق قلعه‌ده يكى تحكيماتى ويرلرنه وضع ايديلن يكى پيوك طوپلرى زيارتده

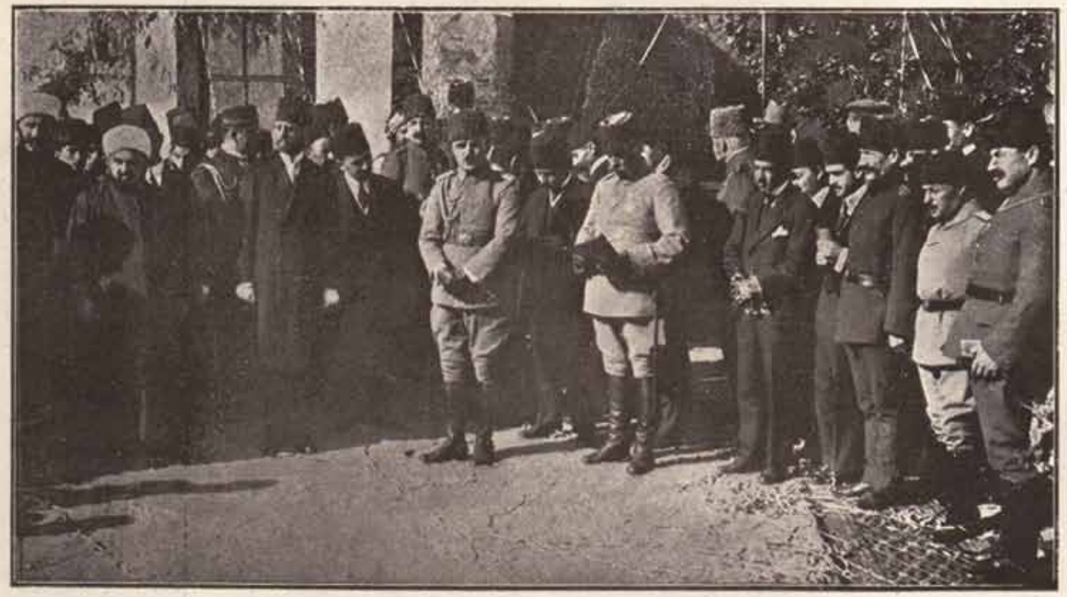
Başkumandan vekili maiyyetinde birinci ordu kumandanı Adapazarı'nda askerî imalat fabrikasının küşad resminde

Fabrikanın küşad resmini müteakib Adapazarı inas mektebi talibanı başkumandan vekilini teşyi' ederken

vesair ufak tefek makineler yapmak mümkün olacak ve bu takdirde bin iki yüz amele istihdam edilebilecekdir. Fabrika binaları, kerastesi bol arazide ziyadar ve muntazam suretde yapılmışdır. Şimdilik amele asker olarak çalışmakdadır. Harbden sonra civarda aileleriyle birlikde ikamet edebilmeleri için sıhhate muvafık amele evleri vücuda getirilecekdir. İnşaata bir sene evvel başlanmış ve Almanya'dan gelen makineler dört aydan ibaret kısa müddet zarfında yerleşdirilmişdir.

Adapazarı'nda küşad edilen fabrikanın tahrik makineleri yüz bargir kuvvetindedir. Bundan başka nehir suyunu içilecek bir hâle getirmek için Anadolu'ya ilk defa giren tasfiye makineleri vardır. Fabrikada şimdiki halde dört yüz amele ile darü'l-eytamlardan celb edilmiş elli talebe çalışmakdadır. Fabrika gece gündüz işlediği takdirde sekiz yüz ameleyi meşgul edebilecekdir. Bu mühim müessese-i sınaiye ileride tevsiî edilecek ve keraste işlerinden başka ev eşyası, ziraat makineleri, değirmen alatı, tulumbalar

باسه‌قومانداند وكيلى معيتنده برنجى اردوقومانداني اعلا پاشامزده عسكرى اعمالات فابريقه‌سنك كشاد رسمنده

فابريقه‌نك كشاد رسمى متعاقب اعلا پاشاى اناث مكتبى طالباتى باسه قومانداند وكيلنى تشييع ايدركن

آله پازارنده كشاد ايديلن فابريقه‌نك تحريك ماكنه‌لرى يوزپاركير قوتنده‌در. بوندن باشقه نهر صويى ايجيله‌جك برحاله كتيرمك ايچيون آناطولى‌يه ايلك دفعه كيرن تصفيه ماكنه‌لرى واردر. فابريقه‌ده‌شمديكى حالده‌درت يوز عمله ايله دارالايتاملردن جلب ايدلنلرك طابه جالشمقده‌در. فابريقه كيجه كوندوز ايشله‌ديكى تقديرده سكز يوز عمله‌يى مشغول ايده بيله‌جكدر. بو مهم مؤسسهٔ صناعيه ايلريده توسيع ايديله‌جك وكراسته ايشلرندن باشقه أو اشياسى، زراعت ماكنه‌لرى، دكرمن آلاتى، طلومبه‌لر و سائر اوفاق تفك ماكنه‌لرى يابمق ممكن اوله‌جق و بو تقديرده بيك ايكى يوز عمله استخدام ايديله بيله‌جكدر. فابريقه بنالرى ، كراسته‌سى يول اراضيده ضيادار ومنتظم صورتده يابيلمشدر . شمديك عمله عسكر اوله‌رق جالشمقده‌در . حربدن صوكره جوارده عائله‌لريله برلكده اقامت ايده . بيلمكرى ايچون صحته موافق عمله اولرى وجوده كتيريله‌جكدر . الشآنه بر سنه اول باشلانمش وآلمانيادن كلن ماكنه‌لر درت آيدن عبارت قيصه مدت طرفنده برلشديرلشدر .

Mirliva Cevad Paşa

Mirliva Hilmi Paşa

Mirliva Yakıp Şevki Paşa

Bizim Mehmedlerimiz tarihe buna benzer daha çok menâkıb hediye etti. Kim bilir, daha ne kadar âli hakikatler bu küçük neferlerin büyük eserleri vardır.

Galiçya'ya gelen Türk askerleri dost ve eminim ki düşmanlar nezdinde başkaca büyük millî ve manevî muvaffakiyetler de temin ettiler ve edeceklerdir.

Bu nedir? Türkleri Avrupa'ya tanıtmak! Bu netice bir çok dillerde, bir çok seneler müteaddit eserler seyahatler yapmakla temin edilemezdi.

Biz Galiçya'nın bir köyünde bir evde oturuyorduk. Bu ev sahibi köyün papazıdır. Ailesi ve çocukları birkaç lisan biliyor, tahsil görmüşlerdir. Türklerin buraya geleceğini işittikleri zaman, birçok ahbapları ve akrabaları tarafından köyü terk etmeleri tavsiye edilmiş; Türkler vahşi ve yabânîdir denilmiş. Garazkârane yazılmış kitapların, hakikati görmeyen insanların Avrupa'ya tanıttırdığı Türklerin mütecâviz oldukları fikirlere yerleşmiş. Bakınız, bu adamlar biz konuşurken, yemek yerken, mütehayyir kalıyorlar ve birçok

Galiçya'da: Bir fırkamız karargâhına uğrayan Rus esirlerinden biri isticvâbta

Dışarı cephelerde bir hedef uğruna çalışan kumandanlarımızdan üçü

Arkasından iki kollarını tutmak üzere Mehmed'i kavrar. Mehmet bir silkinir ve kurtulur. Bu şapkalıya hücum eder. Düşmanı haberi olmadan sipere girmiş sanır süngü ile kovalar. "Avusturya! Avusturya!" diye önünden kaçan neferin feryâdına ehemmiyet vermez. Arkadaşları, bunu tutarlar, "Bu bizden Avusturya neferi" derler. "Sana horata etti, neden süngü ile kovalıyorsun?" derler. "Nöbet yerinde horata olur mu? Ben Moskof belledim" der.

Avusturya ordusunun kabul ettiği renkteki bir kumaştan elbise giymiş olarak, siperlerde geziyordum. Bir Kırşehirli ve kır bıyıklı yaşlı bir nefer bana şöyle diyordu; nefer beni bir Avusturya zâbiti sandı. Bizim siperlerin önüne serilmiş Rus ölülerini göstererek, "Bak, bak (parmakla kendisini göstererek) Türko, Türko, (başını elinin üstüne yatırarak) Moskof, Moskof diyor ve bunları biz öldürdük demek istiyordu." Mağrur ve mütebessim bu Türk askerinin kendi nefsine ne kadar güvendiğini o esnada görmeli idi.

"Ben Avusturya zâbiti değilim" dedim. "Efendim, Allah ömürler versin, sen de bak" dedi.

ميرلوا حلمى پاشا

ميرلوا جواد پاشا

ميرلوا يعقوب شوقى پاشا

ارقه‌سندن ايكى قوللرينى طوتمق اوزره محمدى قاورار محمد بر سلكتير وقورتولور بو شايقه. لبه هجوم ايدر دشمنى خبرى اولمدن سيره كيرمش صائپرسونكوايله قووالاراوسترياى! اوسترياى! ديه اوكندن قاچان ترك فريادينه اهميت ويرمز ارقداشلرى اوزى طوتارلر بو يزدن اوسترياى تفرى ديرلر سكا خوراطه ابتدى نه‌دن‌سونكو ايله قووالايورسك ديرلر: توبت برنده خوراطه اولورمى « بن موسقوف بللهدم » ديو . . .

اوسترياى اردوسنك قبول ايتديكى رنكلرده‌كى بر قماشدن البسه كيمش اولدوقى سيرلرده كز. ييوردم . بر قير شهرلى وقيريلمق ياشلى بر نفر بكا شويله ديپوردى تفرينى بر اوسترياى ضابطى صائدى : [بزم سيرلرك اوكنه چيقش روس اولدوقنى كوسترمه‌مك] باق ! . . . باق ! . . .

[پارمغله كندينى كوسترمه‌رك] تورقوا .... تورقوا . . . . [باشنى الك اوستنه ياتيرمه‌رك] موسقوف ....موسقوف.... ديپور ويونلرى بر اولديرمك ديمك ايستيوردى . مغرور و متبسم بو تورك عسكرينك كندى نفسنه نه قدر كوه‌ندىكنى او اثناده كورمكده ايدى .

« بن اوسترياى ضابطى دكلم ! » ديدم « افندم الله عمرلر ويرسين سن‌ده باق! » ديدى.

طيشارى جبهه‌لرده بر هدف اوغرينه چاليشان قوماندانلرمزدن اوچى

Galiçya'da: Siperlerimiz önünde yüzüstü serilen Ruslardan bir cesed

Dobruca cephesinde: Elimize düşen Fransız şapkalı Romen esirleri

Galiçya'da: Askerlerimiz tarafından alınan Rus esirlerinden bir kafilenin isticvâbı

hallerimizi gördükçe, "Tıpkı bizim gibi" (âhnlich vrieuns) demekten kendini alamıyorlar ve kanaatlerini tashih ettiklerini, akraba ve aşinalarına bu zeminde bir çok mektuplar yazdıklarını söylüyorlar. Mûnis ve sakin neferlerimiz terbiyeli ve ciddi zabitlerimiz hakikatin galebesini efsânenin butlanını bir daha ispat etmiş oldular. Ben eminim ki bir çok kalemler bizim için şimdi hayli yazılar yazıyorlar. Harpten sonra bir çok eserler ortaya çıkacaktır ve onun için diyorum ki düşmanlarımız dahi şarkın bu asîl ve büyük kavmini fazâil-i âliyesi ile de tanımış olacaklardır.

O belki de biraz sonra vatanın
Selâmeti için şehid olacak...
Onun kazandığı adsız bir şânın
Gölgesiyle tarihimiz dolacak...

O, orada senin için kanını
Seve seve döker iken ey şâir!
Sen ne için ona birkaç ânını
Vakfederek yazmıyorsun bir şiir!

O, seninçin hayatını verirken
Üşenirsin ona destan yazmaya...
Haktır almak kalemini elinden
Ve git demek ona mezar kazmaya...

Ziya Gökalp

ASKER VE ŞAİR*

Galiçya'da siperinde uyuyan
Bu nefere dikkatle bak ey şâir!
Şâir odur, senin yazın hep nesir;
Uyuyan sen, odur sezen ve duyan...

Şâir odur, çünkü onun kalemi
Uyurken de düşmez asla elinden...
Kalbindeki bütün zevki elemi,
İlhâm ona vatanından, ilinden...

Vatanını unutamaz hiç kalbi,
Uyusa da cenksiz kalmaz rûyası...
Bebeğiyle ile yatan küçük kız gibi
Hep göğsünde durur nazlı bombası...

.Birinci sahifede münderic siperde uyuyan nefer içindir [*]

Galiçya'da bir gece hücumuıyla düşmandan zabt edilen siperlerden birinde sabaha karşı yarım saat uykuya mezun bir askerimiz dalgın uykuda.

غالیجیاده: سیرلرمزاوکنده بوزاوسنی سیرده روسلردن برجمسی

دوبرجه جهه‌سنده: المزه‌دوشمن فرانسز شاپقه‌لی رومن اسیرلری

حالرمزی کوردیکه «طبق بزم کبی ! » Ähnlich (vrieuns) دیمکدن کندینی آلهمیورلر و قناعتلرینی تصحیح ایتدکلرینی ، اقربا و آشنالرینه بو زمینده بر چوق مکتوبلر یازدقلرینی سویلیورلر . مونس و ساکن نفرلرمز ، تربیه‌لی و جدی ضابطلرمز حقیقتك غلبه‌سن افسانه‌نك بالاتی بر دها اثبات ایتش اولدیلر . . بن امینم که بر چوق قصلر بزم ایچون شمدی خیلی یازیلر یازیلیورلر . حربدن صکره بر چوق اثرلر اورته‌یه چیقه‌جقدر و اونك ایچون دیبورم که دشمنلرمز دخی شرفك بو اصیل و یوکك قومی فضائل عالیه‌سیله‌ده طانیش اولمه‌جقلردر.

غالیجیاده: عسکرلرمز طرفندن آلنان روس اسیرلرنده برقاچ نوعنك استحوابی

عسکر وشاعر[*]

غالیجیاده سیرنده اویویان
بو نفره دقتله باق ، ای شاعر !
شاعر اودر ، سنك یازیك هپ نثر ،
اویویان سن ، اودر سزمن ودویان ..

شاعر اودر ، چونکه اونك قلمی
اویورکنده دوشمز آصلا النden ...
قلبنده‌کی یوتون ذوق ، المی
الهام اوکا وطنden ، ایلden ...

وطنی اونوتماز هیچ قلبی ،
اویوسه‌ده جنکسز قالماز رؤیاسی ...
بیکیله یاتان کوچوك قیز کبی
هپ کوکسنده دورور نازلی بومباسی ...

او ، بلکه‌ده برآز صکرا وطنك
سلامتی ایچین شهید اولمه‌جق ...
اونك قازاندیغی آدسز بر شانك
کولکه‌سیله تاریخمز دولمه‌جق ...

او ، اوراده سنك ایچین قانی
سوه سوه دوکر ایکن أی شاعر :
سن نه ایچین اوکا برقاچ آنکی
وقف ایده‌رك یازمرسین برشعر !

او ، سنکچین حیاتی ویررکن
اوشترسین اوکا دستان یازمغه ...
حقدر آنی قلمکی الکden
وکیت دیمك اوکا مزار قازمغه...

ضیا کوك آلپ

[*] برنجی صحیفه‌ده مندرج سیرده اویویان نفر ایچوندر .

غالیجیاده برکیچه هجومیله دشمندن ضبط ایدیلن سیرلردن برنده صباحه قارشی یارم ساعت اوقویه مأذون بر عسکرمز دنلنیر اوقیورده

Dobruca cephesinden İstanbul'a gelen yaralı gâzilerimize hasta treninden hasta otomobiline nakil olunurken şerbet ikramı

sızlıkları ahaliye de sirayet etdi. Berlin'de zevk ve safahat alemleri gitdikce artdı. Frederik'in vefatı bu ahvalin ilerilemesine sebeb oldu. Bu müşevveş kısımları düzeltmek, bu ağır makineyi yürütmek için Frederik gibi demir bir el lazımdı. Fakat Prusya ahalisi için artık bu demir el pek ağırdı. Halkda istikbal hakkında büyük bir gurur vardı. Frederik devri halkı aldatmışdı. Ahali Prusya müessesatının ne derecelerde şahsî olduğu, ancak Frederik'in şahsı ile kaim bulunduğunu bilmiyordu. Herkes bütün müessesatda Frederik'in ruhu yaşadığına kaildi. Frederik'den sonraki devirde de, eskisi gibi, haricî muzafferiyetler, dahilî emniyetler refahlar ve saadetler temenni ediyordu. Halk kendisini tutan inzibatın tahaffüfünü istiyordu. Bu ise ancak hükümetin inhilaline sebebiyet

Müttefiklerimizin tarihinden alınacak dersler:

BÜYÜK FREDERIK

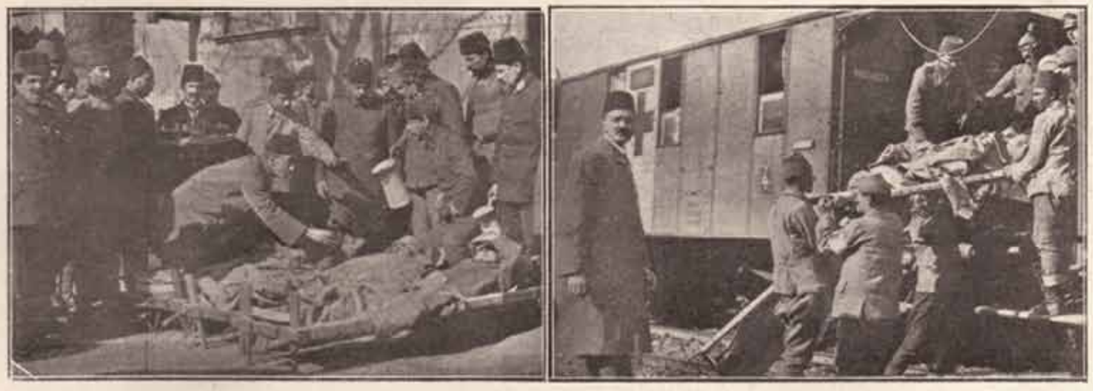
Geçen nüshadan mâba'd

Prusya'nın büyük şehirlerinde bütün vaazlar ahlakdan, insaniyetden, hissiyatdan bahisdi. Hatta Protestan rahiblerinden bir çoğu dinî tedrisatdan esrârın, ma-fevka'l-tabi'a ef'âlin çıkarılması fikrinde idi Frederik rahibleri kamilen serbest bırakıyordu; fakat kralı medh etmeleri ve ahaliye itaat etmeği öğretmeleri şartdı. Bu, Frederik'in sırf şahsî bir siyaseti idi. Fakat bu siyasetin esassızlığı pek çabuk anlaşıldı. Dinî hürriyet, itikadata hürmet hissini zaif düşürdü, dine karşı da hürmetsizlik tevlîd etdi. Henüz teşekkül etmiş olan Prusya devletinde ictimaî i'tiyadların ananesi mevcud olmadığı için ahlaksızlık başladı. Kralın dinî mübâlat

Yaralı gazilerimiz 5. Ordu, 4 numaralı Menzil hastanesinde İslam hanım kardeşlerimizin şefkatli mahir ellerinde.

دوربيه جبه‌سندن استانبوله كلن يارەلى غازيلرمزه خسته ترنندن خسته اوتوموبيلنه نقل اولنوركن شربت اكرامى

منفقار بولك تاريخندن آلنه جق درسلر :

بويوك فرەدريق

كچن نسخه‌دن مابعد

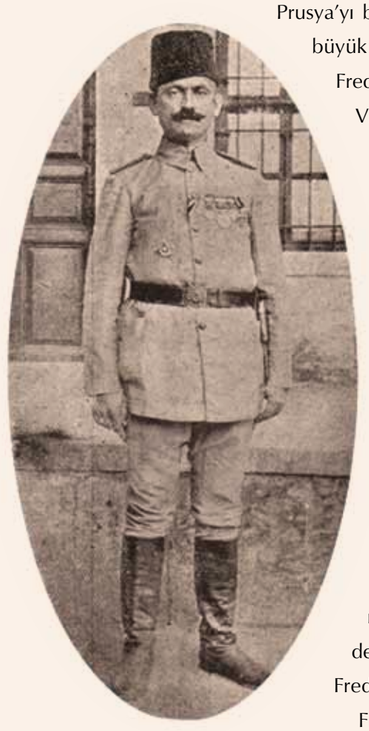
پروسيانك بويوك شهرلرنده بوتون وعظلر اخلاقدن ، انسانيتدن ، حسياتدن باحثدى . حتى پروتستان راهبلرندن بر چوغى دينى تدريساتدن اسرارك ، ما فوق الطبيعه افعالك چيقارلمامسى فكرنده ايدى فرەدريق راهبلرى كاملاً سربست براقيوردى ؛ فقط قرالى مدح ايتملرى و اهالى يه اطاعت ايتمكى اوكرتمه‌لرى شرطدى . بو ، فرەدريقك صرف شخصى برسياستى ايدى . فقط بو سياستك اساسزلغى پك چابق آكلاشيلدى . دينى حريت ، اعتقاداته حرمت حسنى ضعيف دوشوردى ، دينسه قارشى ده حر . متسزلك توليد ايتدى . هنوز تشكل ايتمش اولان پروسيا دولتنده اجتماعى اعتيادلرك عنعنه‌سى موجود اولماديغى ايچون اخلاقسزلغى باشلادى . قرالك دينى مبالات

فقط پروسيا اهاليسى ايچون آرتق بويەمير آلپك آغر دى . خاقده استقبال حقنده بويوك برغرور واردى فرەدريق دورى خلقى آلداتمشدى . اهالى پروسيا مؤسساتنك نه درجەلرده شخصى اولديغى ، آنجق فرەدريقك شخصى ايله قائم بولونديغى بيلميوردى . هر كس بوتون مؤسساتده فرەدريقك روحى ياشاديغنه قائلدى . فرەدريقدن صوكرا كى دورەده ، اسكيسى كبى ، خارجى مظفريتلر ، داخلى امنيتلر رفاهلر و سعادتلر تمنى يه‌ييوردى خلق كندينى طوتان انضباطك تخففى ايستيوردى . بو ايسه آنجق حكومتك انحلالنه سبيت

يارەلى غازيلرمزه يشتيجى اردو دردنجى منزل خسته خلاصنده ـ اسلام خانم قرداشلرمزك شفقتلى ماهر الرنده .

verebilirdi: Çünkü Prusya ancak bu inzibat ile kaimdi. Binaen aleyh Frederik'in vefatından sonra, Prusya'yı vücuda getirmek için nasıl bir deha icra-yı faaliyet eyledi ise ıslah için de öyle bir dehaya lüzum vardı. Prusya için de bu ıslahata lüzum vardı. Çünkü Prusya binasını ancak Frederik muhafaza edebilirdi. Bu sebebden Frederik'in vefatıyla Prusya'da felaket muhakkakdı. Mirabo Prusya'nın o zamanki ahvali için şu satırları yazmışdı: "Prusya'nın haricî siyaseti sakin ve yeknesak devam etdikce her şey yolunda gidecekdir. Fakat ilk top darbesiyle, ilk fırtınanın zuhuruyla bu küçük hükümet binası derhal inhilâle yüz tutacakdır."

Mısıul Valisi Fahrî Mülâzım Haydar Bey

Prusya'yı bu felaketden kurtarmak için büyük bir dehaya lüzum vardı. Frederik'in halefi, İkinci Frederik Vilhelm bu evsafı haiz değildi.

***

İkinci Frederik Wilhelm zamanında Mirabo'nun dedikleri acı bir hakikat şeklinde tezahür etdi. Fransa'da Napolyon'un zuhuru Prusya için büyük bir felaket oldu. Prusya'da Frederik'in devrinin askerliğinden pek zaif ve nâ-payidar eserler kaldı. Frederik ordusunun intizam ve mükemmeliyeti, ihraz-ı zaferde iktidar ve kuvveti ancak Frederik'in vücudu ile kaimdi. Frederik ordusunun serkârından çekilince, umur-ı idare sırf bir numuneye göre tedvir edilmek istendi. Fikr-i teşebbüs yerine orduda riyaziye kuvveti hüküm-ferma oldu. Felsefeye ibtila Prusya ordusunu nazarî düsturlara tâbi kıldı. Riyaziye düsturlarını esas ittihaz eden bu ordu, Napolyon'un fa'al ve fikr-i teşebbüs sahibi ordusuna karşı mukavemet edemedi. (Yena) felaketi (1806) Prusya'nın sükutuyla neticelendi. Büyük Frederik şahsı ile kaim bulunan bu muhteşem bina bir iki meydan muharebesi neticesinde çökdü.

Fakat bu felaket uzun müddet devam etmedi. Millet ruh-ı esasîsini, ırkî kabiliyetlerini gaib etmedi. Altı sene devam eden esaret, parlak bir hürriyet harbi ile mündefi' oldu. O zaman Prusya, ilmî, an'anâtı, şecaati ve besaleti ile yükseldi. 1870 seferi Napolyon'un hemşehrilerine karşı Cermen azminin parlak bir intikamı yerine kaim oldu.

Ortada İran kuvvâ-yı mücahedesi kumandanı Nizamü's-Sultana hazretleri, solunda mahdumu, sağında İran ateşe militerimiz Fevzi Bey

Resmini fahr ile ber vech-i bâlâ derc-i sütun eylediğimiz Hazret-i Nizamü's-saltana komşumuz İslam İran'ın, haşmetle mâlî tarihini lekelemeye çalışan İngiliz-Rus zalemesine karşı liva-yı Osmanî altında Hüdâ-pesend-i ulû-himmetle mücahede etmekdedir.

Allah a'dâdını müzdâd, emeline düşmanı münkad eylesin.

Mısıul Valisi Haydar Bey ile şehid Ömer Naci merhum harp kıyafetinde

اورنده ابراهه قواى مجاهده‌سى قومانداني نظام السلطنه مضمرتدى ، صولنده فخرمى ، صاغنده ابراهه آتشه مبلغمز فوزى بك

رسمى فخر ايله پروجه لا درج ستون ايلديكمز حضرت نظام السلطنه قومشومز اسلام ايرانك، حشمتله مالى تاريخنى لكه‌لهمكه چاليشان انكليز روس ظلمه‌سنه قارشى لواى عثمانى آلتنده خدايسند علو همتله مجاهده ايتمكده‌در .

الله اعدادنى مزداد ، املته دشمنى منقاد ايله‌سين .

ويره بيلميردى ؟ چونكه پروسيا آنجق بو انضباط ايله قائمدى . بناءً عليه فرەدريقك وفاتندن صوكرا ، پروسيانى وجوده كتيرمك ايچون ناصل بر دهشا اجراى فعاليت ايلدى ايسه اصلاح ايچون ده اويله بر دهشايه لزوم واردى . پروسيا ايچونده بو اصلاحاته لزوم واردى . چونكه پروسيا بناسى آنجق فرەدريق محافظه ايده بيلميردى . بو سببدن فرەدريقك وفاتيله پروسيا ده فلاكت محققدى . ميرابو پروسيانك او زمانكى احوالى ايچون شو سطرلرى يازمشدى : « پروسيانك خارجى سياستى ساكن ويكدنسق دوام ايتدكجه هرنى يولنده كيدەجكدر . فقط ايلك طوپ ضربه‌سيله ، ايلك فورتنه‌نك ظهوريله بو كوچوك حكومت بناسى درحال انحلاله يوز طوتاجقدر . »

پروسيانى بو فلاكتدن قورتارمق ايچون بويوك بر دهشايه لزوم واردى . فرەدريق ايكنجى فرەدريق ويلهلم بو اوصافى حائز دكلدى .

**

ايكنجى فرەدريق ويلهلم زماننده ميرا- بونك ديدكارى آچى بر حقيقت شكانده تظاهر ايتدى . فرانسه‌دە ناپولئونك ظهورى پروسيا ايچون بويوك بر فلاكت اولدى . پروسيا ده فرەدريقك دورينك عسكر لكندن پك ضعيف و ناپايدار اثرلر قالدى . فرەدريق اردوسنك انتظام و مكملتى ، احراز ظفرده اقتدار وقوتى آنجق فرەدريقك وجودى ايله قائمدى . فرەدريق اردوسنك سركاردن چكيلمه‌سى امور اداره صرف بر نمونه‌يه كوره تدوير ايلمك ايستدى . فكر تثبت يرينه اردوده رياضيه قوتى حكم‌فرما اولدى . فلسفه‌يه ابتلا پروسيا اردوسنى نظرى دستورلره تابع قيلدى . رياضيه دستورلرينى اساس اتخاذ ايدن بو اردو ، ناپولئونك فعال وفكر تثبت صاحبى اردوسنه قارشى مقاومت ايده‌مه‌دى . (يەنا) فلاكتى (١٨٠٦) پروسيانك سقوطيله نتيجه‌لندى . بويوك فرەدريقك شخصى ايله قائم بولونان بو محتشم بنا بر ايكى ميدان محاربه‌سى نتيجه‌سنده جوكدى .

فقط بو فلاكت اوزون مدت دوام ايتمه‌دى . ملت روح اساسيسنى ، عرقى قابليتلرينى غائب ايتمه‌دى . آلتى سنه دوام ايدن اسارت ، پارلاق بر حريت حربى ايله مندفع اولدى . اورمان پروسيا ، علمى ، عنعناتى ، شجاعتى و بسالتى ايله يوكسلدى . ١٨٧٠ سفرى ناپولئونك مشهور يلرينه قارشى جرمن عزمنك پارلاق بر انتقامى يرينه قائم اولدى .

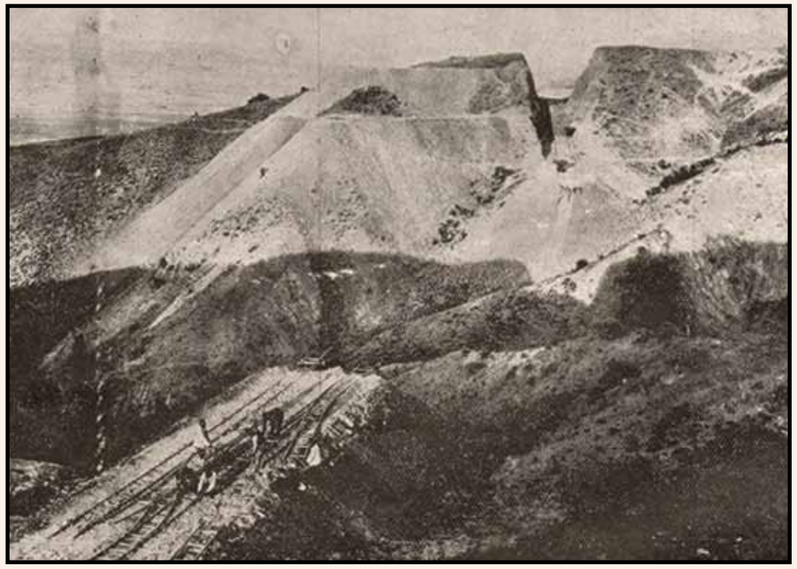

موصل والیسی احمد بك ایله شریف عمر ناجی مرحوم حرب قیافتنده

Ankara-Erzurum demiryolu hattında emsali çok ufak köprülerden biri üzerine yol döşenmeden evvel

gazilerimiz, arkalarından kendilerine doğru yaklaşan bu hat üzerinde işitdikleri her bir kazma sadasını (zafere müjde) manasında telakki etmelerinde ne kadar haklıdırlar. Böyle bir hatta vaktiyle sahib olamamak acısı değil midir ki büyük himmet ve fedakarlıklarla yapılarak dörtde üç her tehlikeyi atlatmış iken Sarıkamış zaferini daha ileriye süremedik.

Aynı yolda sarp bir tepede yarma ameliyatı

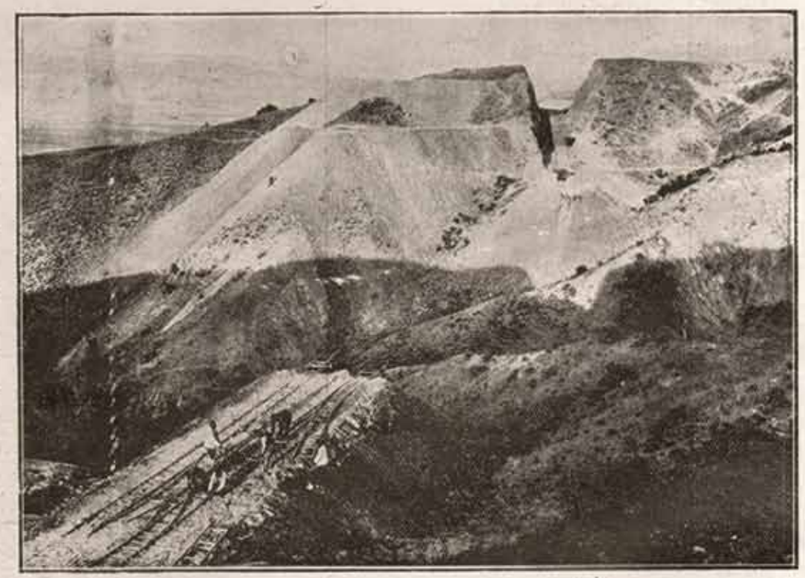
Aynı yolda: Köprülerden biri. Taş kemer inşasından evvel ahşaptan askı

ANKARA-ERZURUM HATTI

Şimdi sessiz ve şakırtısız her dürlü mahrumiyetlere rağmen garba doğru yol alan bu hat; Anadolu'nun en kansız kalan damarlarına her adımında bir kudret, avuç avuç ümran ve bereket saçarak ilerliyor. Kafkas cephesinde şimdiye kadar harbin en meşakkatli safahatına büyük fedakarlıkla göğüs geren

انقره ـ ارضروم دمیر یولی خطنده امثالی چوق اولمق کوپریلردن بری اوزرینه یول دوشه‌مه‌دن اول

عینی یولده صارب پرچه‌ده یارمه‌لر عملیاتی

غازیلرمز ، آرقه‌لرندن کلن . یلرینه دوغرو یاقلاشان و خط اوزرنده ایشتدکاری هر بر قازمه صداسنی (ظفره مژده) معناسنده تلقی ایتملرنده نه قدر حقلیدرلر . بویله بر خطه وقتیله صاحب اولدمز . ق آجیسی دکلیدرکه بیوك هت و فداکارلرله یاپیلدیغی دوننده کوچ هر تهلکه‌یی آتلا تمش ایکن صارب قامش طاغرینی دها ایلریه سوره‌مدك .

عینی یولده کوپریلردن بری. طاش کمر انشاسندن اول آغشابدن آصمق

آنقره ـ ارضروم خطی

شمدی سسز و شاقیرتیسز هردرلو محرومیتلره رغماً غربه دوغری یول آلان بو خط ، آناطولینك الك قانسز قالان دامارلرینه هرآدیمده برقدرت، آووچ آووچ عمران و برکت صاچه‌رق ایلرولیور . قفقاس جبهه‌سنده شمدیه قدر حربك الك مشقتلی صفحاتنه بیوك فداکارلقله کوکس کره‌ن

Cephe-i harbin yakınında düşman keşif kollarını dağıtarak muvaffakiyetli keşif yapan bir zâbit keşif kolumuz

memleketinin en uzak köşelerinden gelmiş bir iki bin demirden insan kanal suyunu görecek, mebzûl su ile mebzûl gıdadan çeliklerinin dibine batan düşmana Sînâ fethinin nihayet bulduğunu haber verecektir.

Korkulu bir yakazada yaşayan İngilizler, projektörlerin yetişebildiği noktaya kadar bütün çölü ziyâdan bir dumana boğmuşlardı. Gündüzleri tayyareler kum üstünde her hareket eden şeyi haber veriyordu.

Ordu bittabi gece yürüyüşlerini tercih etti, zâti gündüzleri yürümek maddeten imkansızdı. Gece yürüyüşü ordunun hareketini düşmana karşı da gizli tutuyordu.

Müfrezenin gerisinde hecinlerden bir kervan yürüyordu. Erzak, mühimmât ve daha bin ihtiyaç bu ağır deve kollarıyla askeri takip etti. Bittabi bundan başka katırlar, atlar, arabalar, alışmadıkları bu yeni harekât sahası üzerinde, beraber oldukları ordunun büyük vazifesini anlamış gibi sabırla, müşkilâta karşı tevekkül göstererek ilerlediler. Sonra şefkati Musa'nın kumdan vatanına kadar genişleyen Hilâl-i Ahmer yarın yaralanıp gelecek kardeşler için çadırdan hastahaneler yapmaya çalışıyordu.

Kanalın yakın olduğu yerlerde teftiş için dolaşan birkaç zâbit

SÎNÂ MUHAREBELERİ'NDE

Harp başladığı zaman Sînâ çölünde kumdan başka bir şey yoktu. Çok zaman evvel Hafir'e kadar bütün çöl İngilizlerin nüfûz mıntıkası olmuştu. Dördüncü Ordu İngilizlerin elinden bu büyük çöl parçasını kurtarmak için ilk yürüyüşünü yaptı. Yürüyen bir ordu için çöl İngilizlerden daha korkunçtu: Yol, kuma ilk basan neferin adım izinden başlıyordu.

Su, ancak birkaç yağmur çukurunda ve yalnız bedevîlerin bildiği birkaç kuyuda bulundu. Ve bulunmuş perakende sulardan herkes için günde yarım matara hisse ayrıldı. İntizam için, her birikmiş suyun etrafı süngülü birkaç muhafızla çevrildi.

Çölde günlerce hayat eseri görülmüyordu. Nâdiren çürümüş böcek kabukları vardı. Ve bunlar hayatı temsil ediyorlardı. Yeni Sînâ böyle değildir, yeni Sînâ'da su, belde ve yol var.

Birkaç gün yürüdü. İngilizler kanalın öbür tarafında, siperleri bir ev gibi mesûd eden demiryolları ve muntazam nakliyat içinde bekliyorlardı. Osmanlı

Suriye'de kumandamız altına giren müttefik kıt'âtından bir kısmı yakın cephelere hareketten evvel kolordu kumandanı Cemal Paşa tarafından teftişi

جبههٔ حربك يقينده دشمن كشف قوللرينى داغيتدرمه موفقيتلى كشف پايلمه بر ضابط كشف قولى

سينا محاربه‌لرنده

حرب باشلادیغی زمان سینا چولنده قومدن باشقه بر شی یوقدی. چوق زمان اول حفیره قدر یوتون چول انگلیزلرك نفوذ منطقه‌سی اولمشیدی. دردنجی اردو انگلیزلرك آلندن بو یوكك چول بارچه‌سنی قورتارمق ایچون ایلك یورویشنی یاپدی. یوروین برادو ایچون چول انگلیزلردن دها قورقونجدی: یول، تومه ایلك باصان غرك آدیم ایزندن باشلایوردی.

صو، آنجق برقاچ یاغمور چوقورنده ویالکز بدویلرك بیلدیکی برقاچ قویوده بولوندی. وبولونمش پراکنده صولردن هرکس ایچون کونده یاریم مطره حصه آیرلدی. انتظام ایچون، هر بریکمش صویك اطرافی صونکولو برقاچ محافظه چورلدی.

چولده کونلرجه حیات اثری کورولمیوردی. نادراً، چوروممش یوجك قابوقلری واردی. و بونلر حیاتی تمثیل ایدیوورلردی. یکی سینا یولیه دکلدر، یکی سیناده صو، یلده وبول وار.

برقاچ کون یوروندی. انگلیزلر قاناللك اوبر طرفنده، سیرلری بر او کی مسعود ایدن دمیر یولاری ومنتظم تقلیات‌ایچنده یکلیورلردی. عثمانلی مملکتنك الك اوزاق کوشه‌لرندن کلمش برایکی بیك دمیردن انسان قاتال صویی کورمیجك، مبذول صو ایله مبذول غدادن صوکره چلیکلرینك دیبنه باتان دشمنه سینا فتحنك نهایت بولدیغی خبر ویرمیجکدر.

قورقولو بر یقظه‌ده پاشایان انگلیزلر، پروژه‌کتورلرك یتیشه‌بیلدیکی نقطه‌یه قدر یوتون چولی ضیادن بر دومانه بوغمشلردی. کوندوزلری طیاره‌لر قوم اوستنده هر حرکت ایدن شیٔ خبر ویریوردی.

اردو بالطبع کیجه یوروییشلرینی ترجیح ایتدی. ذاتی کوندوزلری یورومك مادةً امکانسزدی. کیجه یوروییشی اردونك حرکتی دشمنه قارشی‌ده کیزلی طوتیوردی.

مفرزه‌لك کریسنده هجینلردن بر کاروان یوروییوردی. ارزاق، مهمات ودها بیك احتیاج یوآغیر دوه قوللریله عسکری تعقیب ایتدی. بالطبع بوندن‌باشقه قاطیرلر، آتلر، عربه‌لر، آلیشه‌دقلری یوکی حرکات ساحه‌سی اوزرنده، برابر اولدقلری اردونك یوروك وظیفه‌سنی آکلامش کبی، سیر ایله، مشکلاته قارشی توکل کوستره‌رك ایلریله‌دیلر. صوکره شفقی موسانك قومدن وطننه قدر کنیشله‌ین هلال‌احمر یاورن یاره‌لانوب کلجك‌قرده‌شلرایچون چادردن خسته خانه‌لر یاپمغه چالیشیوردی.

قاناللك یقین اولدیغی برارده تفتیش ایچون دولاشان برقاچ ضابط

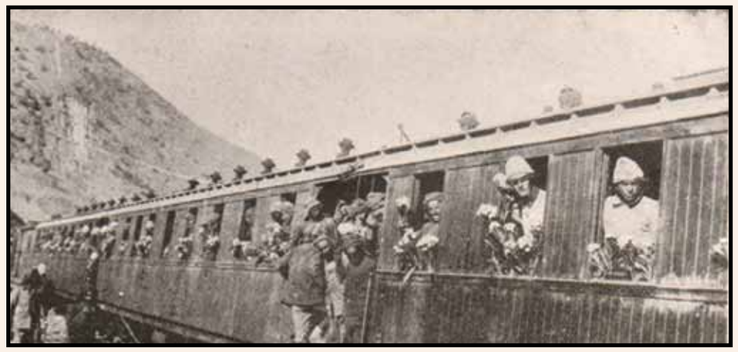

سوریه‌ده قوماندامز آلتنه کیرمك متفق قطعاتندن بر قسمنك یقین جبهه‌یه حرکتندن اول قول اردو قوماندانی جمال پاشا طرفندن تفتیشی

Görülen Ziya Cemal Paşa Tepesi değildi. Bunu ancak oraya geldikleri zaman anladılar. Bir tarafta birkaç çift manda ve elli istihkâm neferinin birkaç yüz kilometre kum üstünde buraya taşıdıkları bir tombaz arabası duruyordu. Bu araba buraya tâ Edirne'den gelmişti: Edirne ve kanal, arada bir dünya kadar uzun mesafeler var. Bir deniz geçilecek, trenler, karayolları, Toros ve Amanos Dağları,

Makineli tüfenk bölüklerimizden biri uzak cephelerden birine yürüyüşte

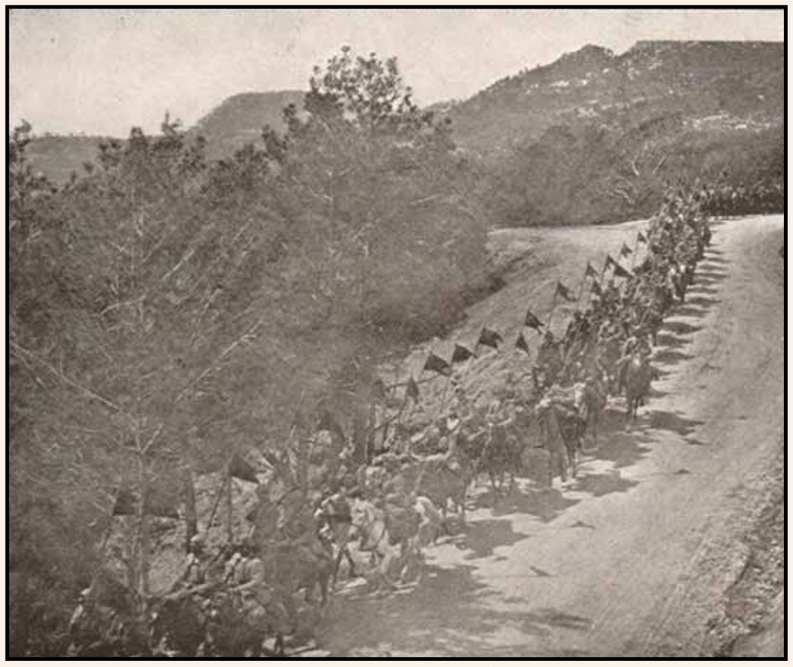

Makineli bölük efrâdı. Kendi elleriyle çiçekledikleri vagonlarda

bir gece, bir ziyâ gördü. O vakit yalnız bir tepenin ismi konmuştu. Sâbit bir ziya ismi konan tepeyi hatırlattı. Ve hepsi Cemal Paşa Tepesi'ne doğru yürüdüler. Biraz sonra, belki yarın, memleketin uzak köşelerinden taşınan toplar, silahlar ve askerlerle kanala bir keşif taarruzu yapılacak şimal denizi sahillerinde İngilizlerle harp eden ittifak ordularının nihayet bulduğu yer düşmana anlatılacaktı.

Bağdat Suriye hatları aşılacak sonra Kudüs'ten kanala kadar arz-ı mukaddesin sert toprağı Sînâ'nın hafif bir insanı bile ayak bileklerine kadar kendine gömen kum çölü yürünecek. İnsan bu müşkilâtı düşündükçe tombazı buraya getiren mandaya bile hürmetkâr bir his duyar.

Tombaz arabasını getiren Anadolu neferleri kaç gündür sıcak et yememişlerdi. Çatlayan dudaklarını, ara sıra, yağmış bir yağmurun çamur olmuş suyuyla ancak nemlendirmişler, arz-ı mukaddes ve Sînâ güneşleri altında kurumuş peksimetleri dişlerini

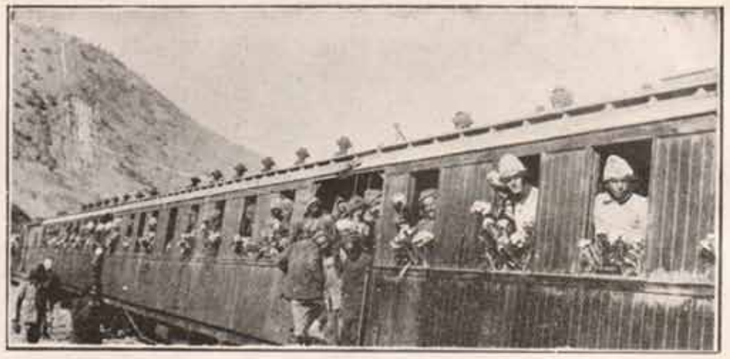

Mızraklı süvari bölüklerimizden biri Dobruca'da İsakça üzerine yürüyüşte

کورولن ضیا جمال پاشا تپه‌ی دکلدی . بوڭی انجق اورایه کلمکلری زمان آکلار . یلر . بر طرفده بر قاچ چفت ماندەوالی استحکام نظرینك برقاچ یوزکیلومتره‌قوم اوستنده بورایه طاشیدقلری برطومباز عربه‌سی دوریسوردی . بو عربه بورایه تا ادرنه‌دن گلشیدی : ادرنه و قانال ، آره‌ده بر دنیا قدر اوزون مسافه‌لر وار . بر دکز کچیله‌جك ، ترنلر ، قره یولری ، طوروس و امانوس داغلری ،

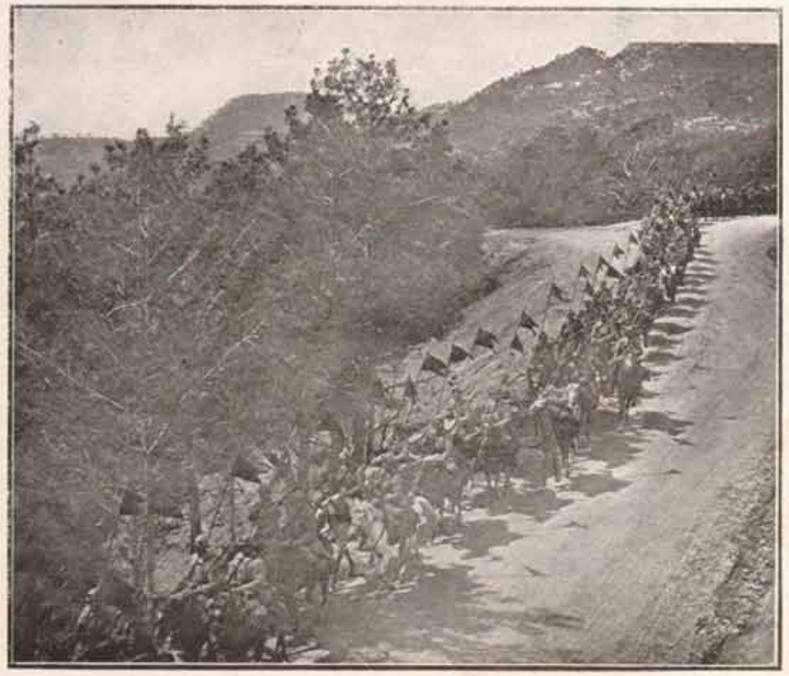

ماکنلی تفنك بلوکلرمزدن بری اوزاق صحرالردن برینه کوندریلیور

برکیجه، برضیا کوردی. او وقت یالکز بر تپه‌نك اسمی قونمشدی. ثابت بر ضیا اسمی قونان تپه‌یی خاطرلاتدی . وهپسی جمال پاشا تپه‌سنه دوغرو یورودیلر . بر آز صوکره، بلکه یارین، مملکتنك اوزاق کوشه‌لرندن طاشنان طوپلر، سلاحلر وعسکرله قاتاله برکشف تعرض پایه‌جق شمال دکزی ساحللرنده انکلزلرله حرب ایدن اتفاق اردولرینك نهایت بولدیغی بر دشمنه آکلاتیله‌جقدی .

ماکنلی تفنك بلوك افرادی . کندی الطرفه چیکلدکلری واغونلرده

مزراقلی سواری بلوکلرمزدن بری دوبرجه‌ده اسیاقچه اوزرینه یورویشده

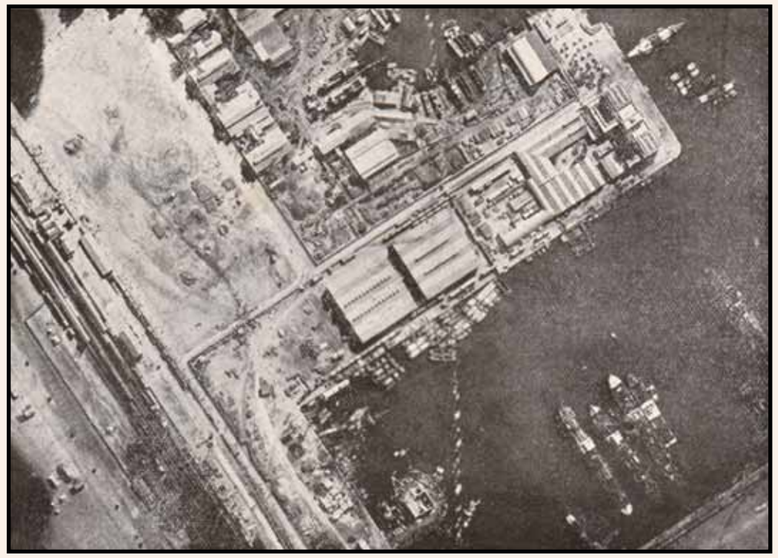
idi. Saniyelere kadar tasarruf yapmak lazımdı. Ateş kuvvetle yanmıyor, et süratle pişmiyordu. Ve zaman koşuyordu. Bir defa sabah yaklaşırsa ondan sonra âmirlerin ve planın müthiş teftişi başlar, israf edilen bir saniyenin harp zamanı pek korkunç olan muhâsebesi aranırdı.

Son matara suları henüz kabarmaya ve kaynamaya başlarken saat geldi. Ve Erzurumlu bir çavuş hareket emrini verdi.

Son sularını ilk görülen et için israf eden genç askerler ilk gelen fikir önünde hiç tereddüt göstermediler. Ve bir el darbesiyle deve başını ve suyu kum üstüne döktüler. Tencere bağlandı ve araba yürüdü.

İşte bir destan sergüzeştine benzeyen birinci keşif seferinin o gece böyle bir menkabesi oldu..

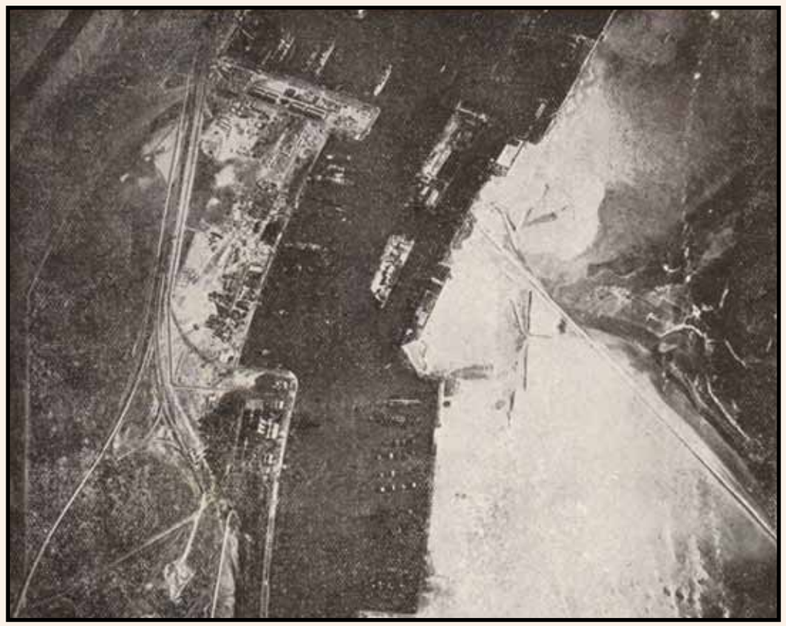
F. R.

Mahir tayyarecilerimizin fotoğraf adesesine çarpan Port Said'in ticaret limanı

kırarak kemirmişlerdi. Zira o zaman çölde hiçbir şey yoktu; ne anbar, ne menzil, ne havuz, ne fırın... Her şey uzaklardan gelecek ve gelmeyen şeyler çölde keşfedilecekti.

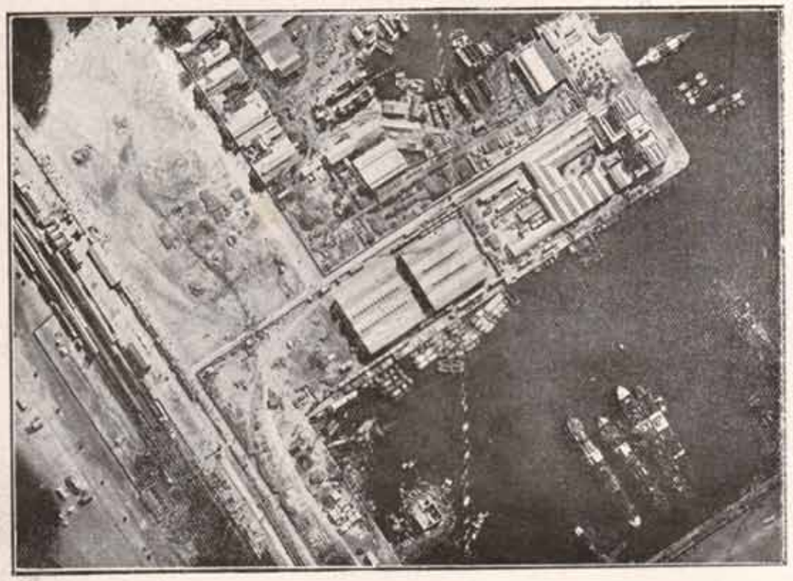
Selim ordularının dâstân seferini, belki onların sergüzeştinden güç bir mâcerâ ile tekrar eden Osmanlı memleketinin tunçtan gençleri burada, kısa bir mola esnasında ölmüş bir deve gördüler. İçlerinde etin bütün iştiyâkı uyandı. Biraz odun bulunabilirdi, bu odunu yakmak da kâbildi; fakat ortada ölmüş bir deve ile yarımşar matara sudan başka bir şey yoktu. Hepsi ilk gelen fikir önünde hiç tereddüt etmediler. Bir kasatura altında ölmüş devenin başı koparıldı. Ve son matara sular tencerenin içine döküldü. Sonra ateş yandı.

Port Said civarında Süveyş Kanalı, liman ve şimendüfer mevkiiyle kıt'ât karargahı

Kızgın kum üstünde ve ateşten hava altında yirmi dört saat sürecek bir su mahrûmiyetinin korkunç ıztırâbını unutan neferler pişmeye başlayan etin etrafında çömeldiler. Ve Anadolu dağlarının serbest ve mahzûn türküleriyle beklediler.

Harekât en son devresinde

ماهر طياره‌جيلرمزك فتوغراف عدسه‌سنه چاريان پورت سعيدك تجارت ليمانى

ايدى . ثانيه‌لره قدر تصرف ياپمق لازمدى . آتش قونله ياغمايور ، أت سرعتله پشمه‌يوردى . و زمان قوشيوردى . بر دفعه صباح يافلاشيرسه اوندن صوكره آمرلك ، و يلانك مدهش تفتيشى باشلار ، اسراف ايديلن بر ثانيه‌نك حرب زمانى پك فورقونج اولان محاسبه‌سى آرانيردى .

صوك مطره صولرى هنوز قاباريمغه و قايناماغه باشلاركن ساعت كلمدى . و ارضروملى بر چاوش حركت امرينى ويردى .

صوك صولرينى ايلك كورولن أت ايچيلدى . اسراف ايدن كنج عسكرلر ايلك كلن فكر اوكنده هيچ تردد كوسترمه‌ديلر . و بر ال ضربه‌سيله دوه باشنى و صوبى قوم اوستنه دوكديلر . تجره ياغلاندى وعربه يورودى .

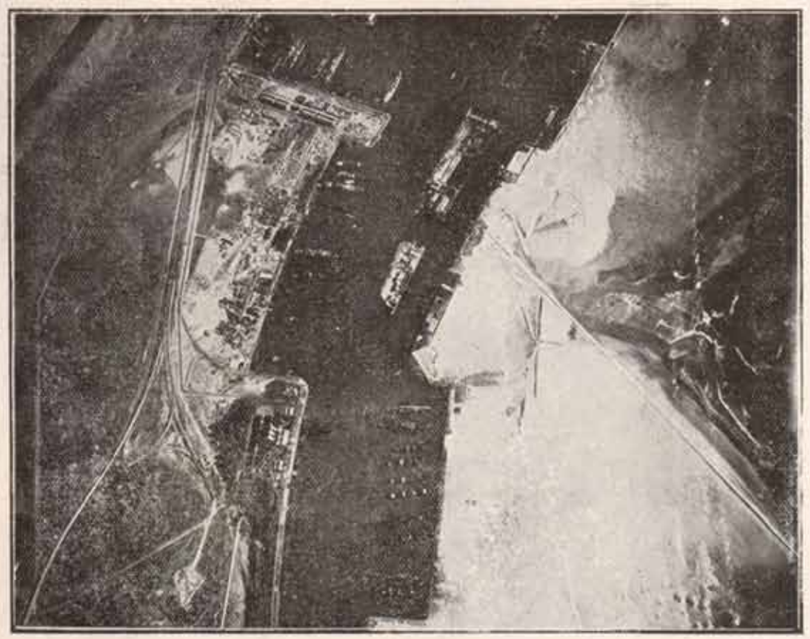
ايشته بر داستان سركذشته بكزه‌ين برنجى كشف‌سفرينك اوكيجه يوبله بر منقبه‌سى اولدى ..

ف . .

قيرارق كيرمشلردى . زيرا او زمان جولده هيچ بر شى يوقدى ، نه انبار ، نه منزل ، نه حوض ، نه فرون . . . هر شى اوزاقلردن كلمجك ، و كلهين شيلر جولده كشف ايديلمجكدى .

سليم اردولرينك داستان سفرينى ، بلكه اونلرك سركذشتندن كوچ برماجرا ايله تكرار ايدن عثمانلى مملكتنك مطوئجدن كنجلرى بوراده ، قيصه بر مولا اثناسنده تولش بر دوه كورديلر . ايچلرنده أتك يوتون اشتياقى اويانمدى . برآز اودون بولونه‌بيلردى ، بو اودونى ياقمقده قابلدى : فقط اورتده اولمش بر دوه ايله يارمشر مطره صودن باشقه بر شى يوقدى . هپسى ايلك كلن فكر اوكنده هيچ تردد ايتمه‌يلر . بر قاصاطوره آلتنده اولمش دوه‌نك باشى قوپارلدى . وصوك مطره صولرى تجره‌نك ايچنه دوكولدى . صوكره آتش ياندى .

قيزغين قوم اوستنده و آتشدن هوا آلتنده يكرمى درت ساعت سورمجك بر صو محروميتنك قورقونج اضطرابنى اوتوتان نفرلر پشمكه باشلايان أتك اطرافنده جومه‌لديلر . و اناطولى داغلرينك سرين و محزون توركيلريله بكه‌ديلر . حركات اك صوك دورمسنده

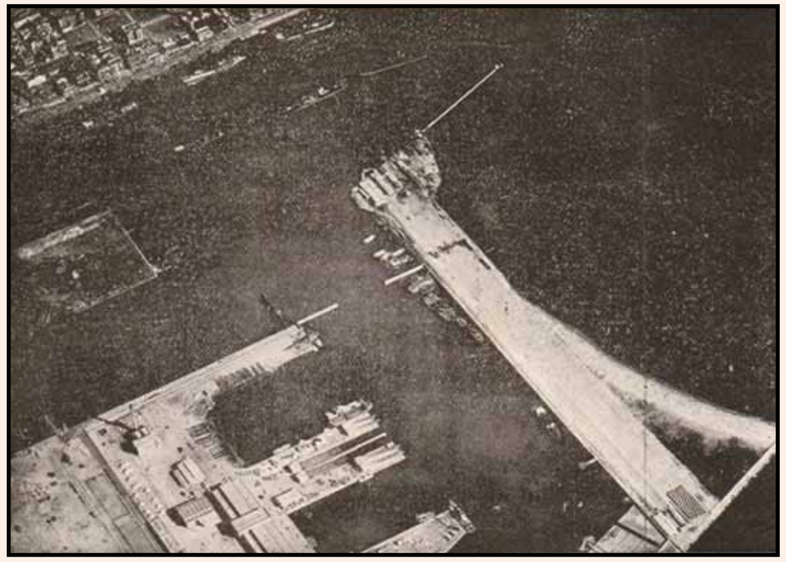

پورت سعيد هوانمده سويس قانالى ، ليمانه دشمندرفر مراقبه نقطه‌لرى قطعات قرارگاهى

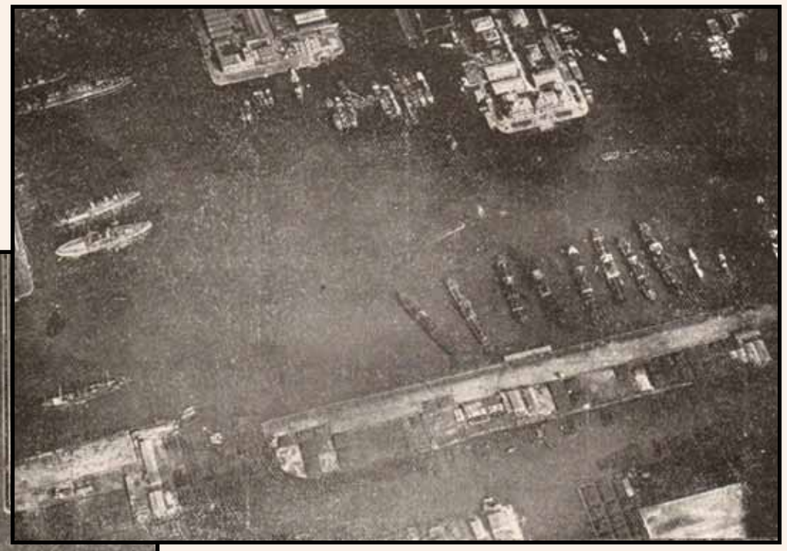
müşkilâta tesadüf etmişlerdir.

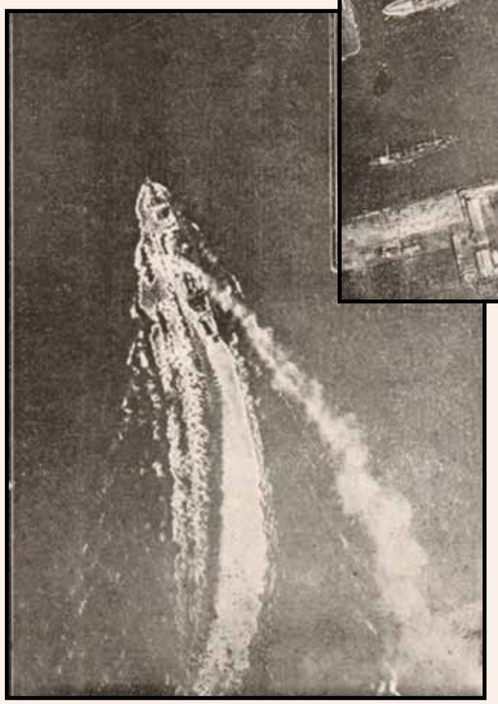
Çölün iklîmine nisbeten iklimi pek çok mutedil bulunan memâlikte tayerâna alışmış bir tayyâreci sahra üzerinde ta-yerâna mecbur olduğu zaman gerek tay-yâresi ve gerek techîzâtı nokta-yı nazarından külliyen buna muhâlif birtakım şerâit-i fenniyye karşısında bulunur.

Evvela bu cihetlerin şerâit-i havâiyyesi tayyârelerin yükselme-lerine mânîdir. Sâniyen bu taraflar-da her dâim eksik olmayan kum fırtınaları esnâsında bir küçük kum parçası motorun ehemmiyetten ârî en küçük bir noktasına nüfûz ettikte Hudâ-negerde derhal bir kaza vukûu muhakkaktır. Binâ-enaleyh her tayerândan evvel motorun en âdî bir noktasını bile nazar-ı tedkîkten geçirmeli ve pek müdekkikâne temizlemelidir. Süveyş havâlisinde tayerân eden tayyârecilerimiz her hususta hidemât-ı fevkalâde ibrâz ve her türlü müşkilâta göğüs gererek düşmanın pek gerilerine kadar uçmaya muvaffak

Port Said limanı medhali

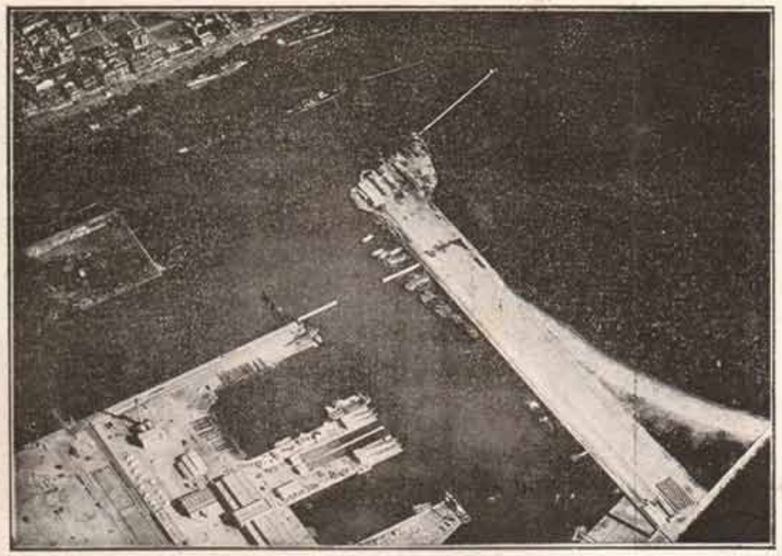
Port Said limanında tayyare bombalarımızdan masûn kalamayan düşman harp ve ticaret gemileri

Bir tayyaremizin taarruzundan kurtulmak için son süratle kaçan bir düşman gemisinin tayyareden alınan fotoğrafı

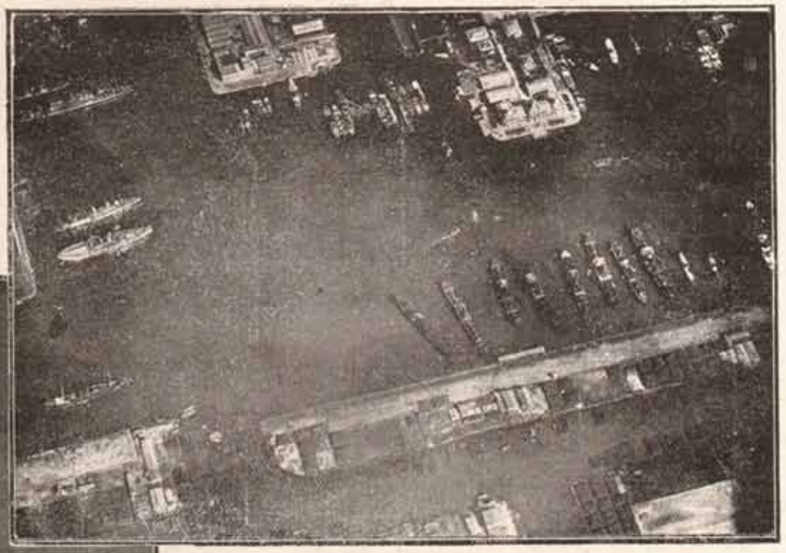
SÜVEYŞ VE HAVALİSİNDE TAYYÂREMİZİN FAALİYETİ ve TAYYÂREDEN ALINAN FOTOĞRAFLAR

Kıtaât-ı Osmâniye'nin kelimenin bütün mânâsıyla şecaât ve besâlet-i fevkalâde ibrâz ederek şimdiye kadar düşmanla çarpıştıkları bilumum cephelerde gösterdikleri muvaffakıyât-ı mühimmede tayyârecilerin dahi oldukça mühim birer hisse-i iştirâkleri olduğu belki her gün neşredilen harp raporları ile dahi iyânen sabit olmuştur. Tayyârecilerin hidemât-ı fevkalâdeleri en ziyâde Süveyş Kanalı'nda müşâhede edilmiştir. Burada vuku bulan bir cümle muhârebât-ı havâiyyede tayyârecilerimiz iktidar ve liyâkatlerini kat ender kat isbat etmişlerdir.

Zîra mâhir tayyârecilerimiz düşmandan evvel mahall-i mezkû-run iklimiyle harp etmeye mecbûr olmuşlardır ki, işbu mecburiyet karşısında tayerân husûsunda oldukça

بورت سعيد لمانى مدخلى

بورت سعيد لمانده طياره بومبالرمزدن المصون قالمه‌سايان العدشمن حرب وتجارت كميلرى

مشكلاته تصادف ايتمشلردر .

جولك اقليمنه نسبةً اقليمى بك جوق معتدل بولنان ممالكده طيراته آليشمش برطياره‌جى صحرا اوزرنده طيرانه مجبور اولديغى زمان كرك طيلد ره‌سى وكرك تجهيزاتى نقطهٔ نظرندن كلياً بوكا مخالف برطاقم شرائط فنيه قارشوسنده بولنور .

اولا بوجهتلرك شرائط هوائيه‌سى طياره‌لرك يوكسلملرينه مانعدر . ثانياً بوطرفلرده هردائم اكسيك اولميان قوم فوطنه‌لرى اتناسنده بركوچك قوم پارچه‌سى موتورك اهميتدن عارى اك كوچك برنقطه‌سنه نفوذ ايتدكده خدانكرده درحال برقضا وقوعى محققدر . بناءً عليه هرطيراندن اول موتورك اك عادى برنقطه‌سنى بيله نظر تدقيقدن كچيرملى وبك مدققانه تميزلمليدر . سويش حواليسنده طيران ايدن طياره‌جيلرمزهرخصوصده خدمات فوق العاده ابراز وهر درلومشكلاته كوكس كره‌رك دشمنك بك كريلرينه قدر اوچمه موفق

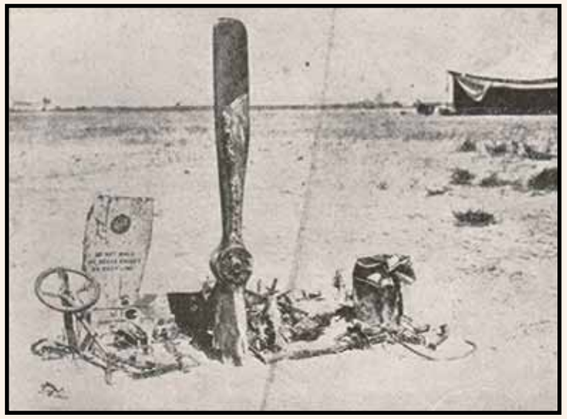
سويش وحواليسنده طياره‌مزك فعاليتى و طياره‌دن آلنان فطوغرافلر

قطعات عثمانيه‌نك كله‌نك بتون معناسيله شجاعت وبسالت فوق العاده ابراز ايده‌رك شيمدييه قدر دشمنله جاريبشدقلرى بالعموم جبهه‌لرده كوسترديكلرى موفقيات مهمه‌ده طياره‌جيلرك دخى اولدقجه مهم برر حصهٔ اشتراكلرى اولديغى بلكه هر كون نشر ايديلن حرب راپورلرى ايله دخى عيانا ثابت اولمشدر . طياره‌جيلرك خدمات فوق العاده‌لرى اك زياده سويش قسالنده مشاهده ايدلمشدر . بورادە وقوعبولان الجمله محاربات هوائيه‌ده طياره‌جيلرمز اقتدار وياقتلرينى فات اندرقات اثبات ايتمشلردر .

زيرا ماهر طياره‌جيلرمز دشمندن اول محل مذكورك اقليميله حرب ايتمكه مجبور اولمشلردركه اشبو مجبوريت قارشوسنده طيران خصوصنده اولدقجه

برطياره‌مزك تعرضندن قورتلمق ايچون سرك سرعتله قاچان بر دشمن كيمسنك طياره‌دن آلنان فطوغرافى

Bir harp tayyaremiz tarafından el-Ariş civarında yere düşürülen bir İngiliz tayyaresinin enkazı

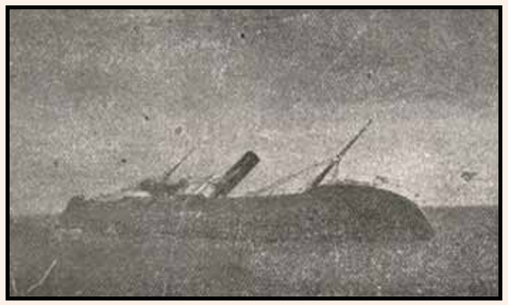
Afrikadaki mücahitlerimize halife-i İslâm'ın zaferli selâmını tebliğe memur heyetten bir kısmı, tahtelbahirin şişirme sandalında

Bombaların esnâ-yı endahtında düşman ordugâhında vukû bulan kargaşalıklar o dereceyi bulmuş idi ki tayyârelerimiz düşman mevâki-i mühimmesinin âdeta civarına denecek kadar irtifâlarını alçaltmaya fırsat bulmuşlar ve mücehhez bulundukları makineli tüfekleriyle bu defada pek yakından hüsn-i muvaffakiyetle endaht etmişlerdir. Tabiatıyla her ne kadar düşman derhal tayyâre toplarıyla mukâbelede bulunmuş ise de tayyârelerimiz hamdenlillahi teâlâ marûz kaldıkları ateşten hiçbir sûretle müteessir olmayarak sâlimen hangarlarına avdet edebilmişlerdir.

Mısır kapılarında Nuri Paşa kum üstünde seyyar karargahında emir yazarken

Süveyş Cephesi'nde bidâyet-i harpten beri tayyârelerimiz esnâ-yı tayerânda pek çok defalar düşman tayyârelerinin hücumlarına maruz kalmışlar vukû bulan müteaddid hevâî muhârebelerde düşman her zaman cesur tayyarecilerimizin hücum ve savletleri karşısında münhezimen firâra mecbûr kalmış ve yevmî harp raporlarında ekserisinin mütâlaa olunduğu vecih üzere müteaddit düşman tayyârecilerini iskâta muvaffak olmuşlardır. Buna rağmen İngilizler şimdiye değin bir tek tayyâremizi bile iskât edememişlerdir. Neşredilen fotoğraflardan birisi cesâret ve mahâretlerini bihakkın isbât etmiş tayyârecilerimiz tarafından iskât edilen bir İngiliz tayyâresinin enkazını irâe etmektedir.

Afrika şimal sularında dolaşan iki bin tonluk İngiliz Hawks vapuru bir torpil endahtı neticesinde batarken

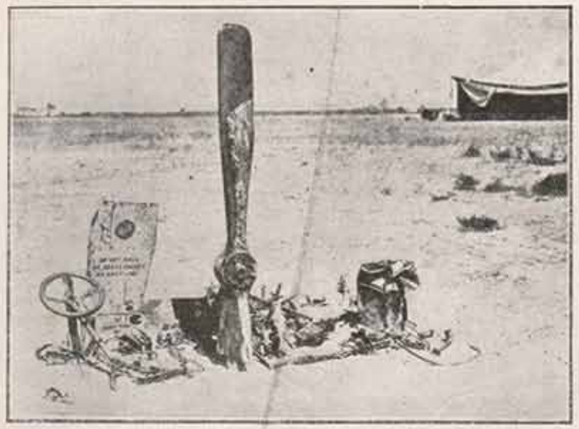
olmuşlar ve her uçuşlarında pek mühim keşfiyâtta bulunarak orduya gayet müfîd ve kıymettâr bir takım malûmât getirmişlerdir. Esnâ-yı tayerânlarında dâimâ beraberlerinde bulundurdukları tayyare fotoğraf makinelerini istimâl ederek düşmanın mevâzi-i mühîmmesîne ve ordugâhlarına ait pek çok mûhîm ve muhtelif fotoğraflar ahzetmîşlerdir. Portsaid civarında İngilizler'in liman dahilinde inşâ ettikleri müessesât ile şimendifer istasyonu ve harp gemilerinin sûret-i seyirleri ile kıtaât karargâhının bulunduğu mevâki ahzedilen fotoğrafların harp dolayısıyla derç edilen birkaç adedinde vâzıhan müşâhede edilmektedir.

Mahall-i mezkûrda liman ve şîmendifer mevâkiine ve düşman cephâne depolarına cesur tayyârecilerimiz tarafından muhtelif cesâmette kilitli bombalar atılmış ve düşman gerek insanca gerek esliha ve cephânece mühim zâyiâta dûçâr olmuştur. Esliha-i nâriye depoları berhevâ edilmiş, limanda mevcut mebânî ve şimendifer mevâkii pek müessir sûrette tahrip edilip İngilizler tarafından harâb olan mahallerin tamirleri için bir çok aylar tekrar çalışmaları îcâb etmiştir.

Atılan mezkûr bombalardan İngiliz nakliye ve ticaret gemileri dahî pek mühim hasârâta dûçâr olmuşlardır. Gemilerin ekserisinde derhal iştiâller vukû bulduğu re'yül-ayn görülmüştür.

آفريقادەكى مجاهدلرمز خليفهٔ اسلامك ظفرلى سلامى تبليغ ايچون مأمور هيئتدن بر قسمى ، تحت البحرك شيشيرمه صندالنده

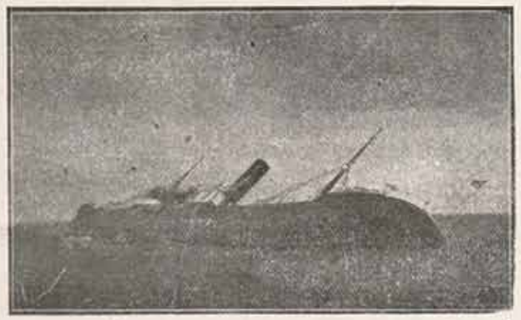
بر حرب طيارەمز طرفندن العريش جوارنده بره دوشوريلن بر انكليز طيارەسنك انقاذى

بومبالرك اثناى انداختنده دشمن اردوكاهنده وقوعبولان قارغشەلقلر او درجەيى بولمش ايدىكه طيارەلرمز دشمن مواقع مهمەسنك عادتا جوارينه دينەجك قدر ارتفاعلرينى آلجالتمه فرصت بولمشلر ومجهز بولندقلرى ماكنەلى تفنكلريله بو دفعەده پك يقينەدن حسن موفقيتله انداخت ايتمشلردر. طبيعتيله هر قدر دشمن درحال طياره طوپلريله مقابلەده بولنمش ايسەده طيارەلرمز حمداً لله تعالى معروض قالدقلرى آتشدن هيچ بر صورتله متأثر اولميەرق سالماً هانغارلرينه عودت ايدەبيلمشلردر .

سويش جبهەسنده بدايت حربدنبرى طيارەلرمز اثناى طيراندە پك چوق دفعەلر دشمن طيارەلرينك هجومەلرينه معروض قالمشلر و وقوعبولان متعدد هوائى محاربەلرده دشمن هر زمان جسور طيارە جيلرمزك هجوم و صولتلرى قارشوسنده منهزماً فراره مجبور قالمش ويومى حرب رابورلرنده اكثريتنك مطالعه اولندىغى وجه اوزره متعدد دشمن طيارەلرينى اسقاطەموفق اولمشلردر. بوكا رغماً انكليزلر شمدىيه دكين بر تك طيارەمزى بيله اسقاط ايدەمه مشلردر. نشر ايديلن فطوغرافلردن بريسى جسارت ومهارتلرينى بحقى اثبات ايتمش طيارەجيلرمز طرفندن اسقاط ايديلن بر انكليز طياره سنك انقاضى ارائه ايتمكدەدر .

مصر قيولرنده نورى پاشا قومپاڭيەسنده سيار قرارگاهنده امر يازاركن

آفريقا شمال صولرنده دولاشانه ايكى پيك طونلو انكليز هاوكس رابورى بر طوربيل اندافتى نتيجەسنده باتاركن

بومبالر آتش و دشمن كرك مهم ضايعاته دوچار اولمشدر .

اولمشلر وهم اوچوشلرنده پك مهم كشفياتده بولنەرق اردويه غايت مفيدوقيمتدار برطاقم معلومات كتيرمشلردر. اثناى طيرانلرنده دائما برابرلرنده بولندىرديقلرى طياره فطوغراف ماكنەلرينى استعمال ايدەرك دشمنك مواضع مهمەسنه و اردوكاهلرينه عائد پك چوق مهم ومختلف فطوغرافلر اخذ ايتمشلردر .

بورت سعيد جوارنده انكليزلرك ليمان داخلنده انشا ايتدكلرى مؤسسات ايله شمندوفر استاسيونى وحرب گيلرينك صورت سيرلرى ايله قطعات قراركاهنك بولندىغى مواقع اخذ ايديلن فطوغرافلرك حرب دولايسيله درج ايديلن بر قاچ عددنده واضحاً مشاهده ايدلمكدەدر .

محل مذكوزده ليمان و شمندوفر مواقعنه و دشمن جبخانه دپولرينه جسور طيارەجيلرمز طرفندن مختلف جسامتده كلليتى انسانجه وكرك اسلحه وجبخانەجه اسلحهٔ تازەدپولرى برهوا ايدلمش، ليمانده موجود مبانى و شمندوفر مواقعى پك مؤثر صورتده تخريب ايديلوب انكليزلر طرفندن خراب اولان محللرك تعميرلرى ايچون بر چوق آيلر تكرار چالشملرى ايجاب ايتمشدر .

آتيلان مذكور بومبالردن انكليز نقليه و تجارت گيلرى ادخى پك مهم خساراته دوچار اولمشلردر. گيلرك اكثريتنده درحال اشتعالر وقوعبولديغى رأى العين كوزولمشدر .

MÜBAREK ŞEHİDLERİMİZ

Y26 T1 K2 Kumandanı Yüzbaşı
Cevad Efendi.
(26 Ağustos 332)

Y30 T2 K3 Kumandanı Yüzbaşı
Bahaeddin Efendi
(29 Eylül 331)

Y127 T2 Kumandanı Binbaşı
Mehmed Rüşdü Bey
(5 Teşrin-i sâni 331)

Dördüncü Ordu Serbaytarı
Kaimmakam Muallim Hayreddin
Bey. Tarih-i şehadeti:
(18 Şubat 331)

Trabzon Jandarma Efrâd-ı
Cedîde Mektebi K4 Kumandanı
Yüzbaşı Cemal Efendi
(9 Şubat 330)

Y9 K1 Mülâzım-ı sânîsi Hasan
Nâmık Efendi (5/6 Nisan 332)

Y41 K1 Mülâzım-ı evvel Salih
Efendi (21 Kânun-ı evvel 331)

Y57 T3 K2 Kumandanı Yüzbaşı
Cemal Efendi (18 Nisan 331)

Fırka 6 İstihkam Bölüğü
Kumandnaı Mülazım-ı evvel
Aziz Âgâh Efendi
(18 Kânun-ı evvel 331)

Sahra Topçu Y9 K8 Zâbit Vekili
Abdülaziz Efendi (11 Mayıs 332)

Y15 T1 Yâveri Mülâzım-ı sânî
Mehmed Nuri Efendi
(22 Nisan 331)

Y85 T2 K5 Kumandanı Yüzbaşı
Mustafa Efendi
(18 Kânun-ı sânî 331)

Y11 K10 Zâbit Namzedi Firzevikli
Cemal Efendi (20 Haziran 331)

73 K4 Kumandanı Mülâzım-ı
sânisi Ali Fahri Efendi
(21 Kânun-ı sânî 330)

36 K6 Mülâzım-ı evveli Mehmed
Edhem Efendi (22 Mayıs 331)

22 Makineli Tüfek Bölüğü
Mülazım-ı evveli Mehmed Nâil
Efendi (7 Haziran 331)

مبارك شهيدلريمز

دردنجى اردو سر يڤطرى قائمقام
معلم خيرالدين بك
مارخ شهادتى: (١٨ شباط ٣٤٠)

ى ١٢٧ ط ٢ قوماندانى يكباشى
محمد رشدى بك
(٥ تشرين ثانى ٣٣١)

ى ١٣٠ طڤم ٤ قوماندانى
يوز باشى جهادالدين افندى
(٢٨ ايلول ٣٣١)

ى ٦٢ ط ١ ك ٢ قوماندانى
يوز باشى جواد افندى
(٢٦ آغستوس ٣٣٢)

ى ٥٧ ط ٣ ك ٢ قوماندانى
يوز باشى جمال افندى
(١٨ نيسان ٣٣١)

ى ٤١ ك ١ ملازم اولى
صالح افندى
(٢١ كانون اول ٣٣١)

ى ٩ ك ١ ملازم ثانيسى
حسن ناصح افندى
(٥ نيسان ٣٣٢)

طربزون ژاندارمه افراد جديده مكتبى
ك ٤ قوماندانى يوزباشى جمال افندى
(٩ شباط ٣٣٠)

ى ٨٥ ط ٢ ك ٥ قوماندانى
يوزباشى مصطفى افندى
(١٨ كانون ثانى ٣٣١)

ى ١٥ ط ١ پاورى ملازم ثانى
محمد نورى افندى
(٢٢ نيسان ٣١)

صحرا طوپچى ى ٩ ك ٨ ضابط وكيلى
عبدالعزيز افندى
(١١ مايس ٣٣٢)

فرقه ٦ استحكام بلوكى قوماندانى
ملازم اول عزيز آگاه افندى
(١٨ كانون اول ٣٣١)

ى ٢٢ ماكينه‌لى تفنك بلوكى ملازم اولى
محمد نائل افندى
(٧ حزيران ٣٣١)

ى ٣١ ك ٦ ملازم اولى
محمد ادهم افندى
(٢٢ مايس ٣٣١)

ى ٢٣ ك ٤ قوماندانى ملازم ثانيسى
على فخرى افندى
(٢١ كانون ثانى ٣٣٠)

ى ١١ تكزر ١٠ ضابط ناظرى
ايرزوپكلى جمال افندى
(٣٠ حزيران ٣٣١)

Tarihî çöl seferinden alınma esir İngiliz zabitleri at üstünde giderken yaya muhafız giden Osmanlı askerlerinin (esire şefkat) dersinden bir nümûne-i ibret

Aynı esirlerin asker kısmı garnizona yakın açıkta istirahatte

İngiliz esirleri askerlerimizin muhafazasında garnizon yolunda

تارخى چول سفرندن آلنه اسير انكليز ضابطلرى آت اوستنده كيدركن يايا محافظ كيدن عثمانلى عسكرلرينك (اسيره شفقت) درسندن بر نمونه عبرت

عين اسيرلرك عسكر قسمى قارنيزونه يقين آچيقده استراحتده

انكليز اسيرلرى عسكرلرمزك محافظه‌سنده قارنيزون يولنده

— Ay!! Ferdinan!… Bu kadar çabuk geleceği kimin aklına gelirdi.

— آی !! فردیناند . . . بو قدر چابق گله‌جگی کیمك عقلنه گلیردی .

حرب مجموعه‌سی

یل — ۱

صفر ۱۳۳۵

صایی — ۱٤

نشریه ثانی ۱۳۳۲

فیاتی : ۱ غروش

اداره‌خانه : استانبول — جغال اوغلی قابالی قاپوسی سوقاقنی نومرو ٦ (تلفون ۱۸۷٤)

استانبول و ولایات ایچون پوسته اجرتیسیله داخل اولدیغی حالده بر یمانی اشتراك بدلی ۲۵ غروش

اوه‌یه‌گونده برجیقار عسکر و محاربه‌دن بحث ایدر رساله‌مصوره

« غالیچیا سپرلنده »

بلکه بساعت عسکره ، دین و ملتی ، سوکیلی خلیفه‌سی اوغرینه فدای نفس ایده‌جك بر قهرمان انتقامه یاناره سینه‌سنده بومباسیله برلحظه اویقوده